

Årsrapport 2017

VV Holding AS

Styrets årsberetning	3
Viktige hendelser i 2017	3
Generelt om virksomheten.....	4
Redegjørelse for konsernets finansielle stilling	5
Virksomhetsområder.....	6
Innovasjon	7
Operasjonell risiko og risikostyring.....	7
Finansiell risiko og risikostyring	9
Hendelser etter balansedagen	10
Redegjørelse for morselskapets årsregnskap	10
Redegjørelse om samfunnsansvar.....	10
Redegjørelse om foretaksstyring.....	11
Compliance	11
Medarbeidere, organisasjon og likestilling.....	12
Fotavtrykk.....	13
Utsiktene fremover	14
 Konsernets årsregnskap.....	 15
Noter til konsernregnskapet	22
Årsregnskap morselskap	63
Noter til morselskapets årsregnskap	68
 Erklæring til årsrapporten for VV Holding AS	 77
Uavhengig revisors beretning	78
Vedlegg 1 – Alternative resultatmål (Alternative Performance Measures)	83

Industrialisering og innovasjon

VV Holding AS eier Norsk Gjenvinning-konsernet, som er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Norsk Gjenvinning-konsernet jobber systematisk med å skape kunde verdi gjennom industrialisering og innovasjon, og har i 2017 styrket sin posisjon som en ledende nordisk aktør for gjenvinningstjenester og globalt salg av resirkulerte råvarer.

Konsernets samlede driftsinntekter endte på 4 237 millioner kroner, som er en økning på cirka 5% fra 2016. Denne økningen var drevet av en kombinasjon av cirka 3% høyere volumer og at vi lyktes med å forbedre prisene oppstrøms. Driftsresultatet økte fra 75,9 millioner kroner i 2016 til 195,5 millioner kroner i 2017. Årsresultatet endte på -23,4 millioner kroner, mot -86,2 millioner kroner året før.

2017 ble et år preget av fremgang på flere fronter for Norsk Gjenvinning-konsernet. Gjennom NG Flyt – som er konsernets satsning på industrialisering gjennom hele verdikjeden – har vi forbedret leveranse kvalitet, driftseffektivitet, varestrømoptimering og råvarekvalitet. Vi har rendyrket vår forretningsmodell for kjernevirksomheten, med mål om å være markedets ledende tjenesteleverandør for kundene i våre lokale oppstrømsmarkeder, og den mest effektive produsenten av resirkulerte råvarer til kundene i våre globale nedstrømsmarkeder. Vi økte både volumer og omsetning, og lyktes samtidig med å redusere driftskostnadene i kjernevirksomheten med over 50 millioner kroner. I tillegg har vi satset videre på innovasjon for å stadig forbedre våre prosesser og sikre optimal ressursforvaltning til det beste for både kunder, miljø og lønnsomhet. Med Summa Equity inn som ny eier vil konsernet ytterligere forsterke satsningen på industrialisering, innovasjon og nordisk vekst.

Viktige hendelser i 2017

- Produksjonen ved våre gjenvinningsanlegg blir stadig mer effektiv som et resultat av fokuset på **Lean og kontinuerlig forbedring**. I november 2017 ble det satt **ny produksjonsrekord på Øra i Fredrikstad**, med cirka 24.500 tonn stål og metaller gjennom anlegget. For året som helhet hadde vi betydelig produksjonsvekst på Øra og på konsernets øvrige hovedanlegg i Oslo, Larvik og Tønsberg.
- NG-konsernet har jobbet systematisk over flere år med å **konsolidere anleggsstrukturen** for å sikre både effektivitet og kvalitet i produksjonen. En viktig del av vår strategi er å inngå **langsiktige partnerskap** med lokale aktører – både private og kommunale – i utvalgte regioner der vi outsourcer anleggsdriften til våre partnere slik at vi sikrer en rasjonell og effektiv verdikjede med god utnyttelse av NGs salgskanaler for resirkulerte råvarer. 2017 ble et år der konsernet lyktes med å implementerte denne modellen med en rekke partnere på lokasjoner som Ørsta, Molde, Namsos, Verdal og Balsfjord.
- Konsernets heleide datterselskap Norsk Gjenvinning Renovasjon konkurrerer i markedet for innsamling av husholdningsavfall, som i 2017 ble preget av **konkursene i Veireno og Reno Norden**. I situasjonen som oppstod rundt disse konkursene fremsto Norsk Gjenvinning Renovasjon som en profesjonell og robust virksomhet, og viste en sterk evne til mobilisering ved å tre inn i flere av de kommunale kontraktene som ble påvirket. Norsk Gjenvinning Renovasjon er per i dag Norges største aktør i dette markedet.
- I desember 2017 startet Norsk Gjenvinning m3, i samarbeid med Sirkula IKS, opp driften ved **Heggvin Alun, et nytt deponi for alunskifer** på Vang i Hedmark. Heggvin Alun er svært godt plassert for å sikre en effektiv og miljøriktig håndtering av alunskifer, som er en sedimentær bergart som forekommer naturlig over store deler av Østlandet og graves opp i forbindelse med utbyggingsprosjekter innen bygg, veg og jernbane. Det stilles strenge krav til avhending av disse massene, og godkjente deponier skal ha tillatelse fra både Fylkesmannen og Statens Strålevern.
- Norsk Gjenvinning-konsernet tar sosialt ansvar gjennom en rekke tiltak hvor vi hjelper utsatte grupper tilbake i arbeid, motiverer unge til å søke seg til bransjen samt fremmer kunnskap om kildesortering og avfallets verdi. Et eksempel på dette er **NHO-prosjektet «Ringer i Vannet»** som går ut på å gi muligheter til mennesker som av ulike årsaker har falt utenfor arbeidslivet til å komme tilbake til lønnet arbeid. Konsernet har samarbeidet med NHO om «Ringer i Vannet» siden 2013, og flere av våre faste ansatte har kommet inn gjennom denne ordningen. I september 2017 fikk Norsk Gjenvinning en stor anerkjennelse for dette arbeidet da vi mottok **årets Ringer i Vannet-pris** fra NHO.

- Norsk Gjenvinning har i 2017 ytterligere **styrket sin ledende posisjon innen industrialisering, bærekraft og sirkulær økonomi**, og vi inviteres stadig av både næringsliv, myndigheter og universiteter til å snakke om utviklingen av gjenvinningsbransjen og samarbeid på tvers av sektorer for å fremme bærekraftig utvikling og det grønne skiftet. Et av høydepunktene i 2017 var at Norsk Gjenvinning ble invitert til å holde foredrag på NHOs årskonferanse i januar 2017. Et annet høydepunkt og en betydelig anerkjennelse for både selskapet og bransjen var at Norsk Gjenvinning kom inn blant de **topp 20 norske selskapene på Ipsos årlige omdømmemåling**.
- 2017 ble avsluttet ved at **Summa Equity inngikk en avtale om å kjøpe Norsk Gjenvinning-konsernet** fra Altor. Dette eierskiftet ble tatt godt imot av konsernets ledelse og øvrige ansatte, og er en anerkjennelse av innsatsen som er lagt ned de seneste årene med å utvikle og forbedre selskapet, og av den sterke posisjonen konsernet har i dag. Eierskiftet ble gjennomført 28. februar 2018.

Generelt om virksomheten

Virksomhet og lokalisering

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges ledende aktør innenfor avfall og gjenvinning. Konsernet driver sine aktiviteter gjennom hel- og deleide selskaper. Virksomheten er landsdekkende, med hovedkontor på Lysaker utenfor Oslo. Konsernet har cirka 1 300 ansatte og har også virksomhet i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Årsberetningen omfatter morselskapet VV Holding AS og de hel- og deleide datterselskapene som til sammen utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet (i det følgende omtalt som «konsernet»).

Tjenester og satsningsområder

Virksomheten er organisert i to oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fem fokuserte virksomheter som tilbyr tjenester knyttet til miljøvennlig avfallshåndtering og råvareutvinning gjennom hele næringskjeden. Den enkelte divisjon og nisjeselskap er nærmere beskrevet i et eget avsnitt (Virksomhetsområder) nedenfor.

Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industriservice, farlig avfall, husholdningsrenovasjon, rivning, miljøsanering, masseinntak og sikkerhetsmakulering. Norsk Gjenvinning er den aktøren i bransjen som har størst geografisk dekning, med 38 anlegg i Norge. På årsbasis håndteres 1,8 millioner tonn avfall for over 40 000 kunder. Konsernet har renovasjonskontrakter med 47 kommuner i Norge og Sverige og bistår en rekke private virksomheter og offentlige foretak med avfallshåndtering både i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia. Norsk Gjenvinning selger resirkulerte råvarer til industri i Skandinavia, Europa og Asia.

Nye rammebetingelser driver utviklingen

Etter hvert som omverdenen gradvis har erkjent behovet for bærekraftig avfallshåndtering, har håndteringen av avfall også blitt underlagt stadig nye lover, regler og myndighetskrav. Store deler av næringslivet ønsker også å innfri egne forpliktelser i forhold til ulike miljø- og kvalitetsstandards. I takt med denne utviklingen har tjenestetilbudet hos Norsk Gjenvinning etter hvert blitt en viktig del av landets infrastruktur. Myndighetskravene endres og skjerpes stadig, og Norsk Gjenvinning utvikler sine tjenester løpende for å hjelpe kundene å ivareta nye krav og behov. Konsernet bruker betydelige midler hvert år for å kunne utvikle stadig nye produkter, tjenester og teknologi som et svar på omverdenens krav og forventninger.

Kunden i fokus

Miljøriktige løsninger har etter hvert blitt et konkurranseparameter for mange virksomheter. Norsk Gjenvinning muliggjør bærekraftig avfallshåndtering og gode miljøtiltak for virksomheter over hele landet. Hver eneste dag gjør konsernets medarbeidere en innsats for å gjøre kundenes miljøhverdag enklere, med lokale tjenester som gir globale miljøeffekter. Samtidig frigjøres kundenes tid, slik at de kan konsentrere seg om egen kjernevirksomhet.

Strategisk plattform

Vår visjon er at avfall skal bli løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å bli bransjens mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktør, med mål om å bli oppfattet som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningselskap. Fundamentet for arbeidet er våre fire grunnverdier; kremmerskap, proaktivitet, ansvarlighet og lagånd.

Konsernets overordnede strategiske mål er som følger:

- Størst og best i Norge
- Tydelig og differensiert posisjon – ledende på bærekraftig utvikling, kundens førstevalg, og kostnadsleder med en industrialisert og effektiv verdikjede
- Sterk posisjon i Sverige på både innsamling og avsetning av avfall
- Solid «grunnmur» med gode interne kvalitets-, kontroll- og styringssystemer

Disse målsettingene innebærer klare føringer for hvilke oppgaver som skal prioriteres i konsernet. Det legges stor vekt på å bygge en sterk internkultur tuftet på verdigrunnlaget og den strategiske plattformen.

Redegjørelse for konsernets finansielle stilling

Konsernregnskapet til VV Holding AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU.

Etter styrets oppfatning gir de avlagte resultatregnskap, kontantstrømoppstilling, balanse og noter et rettviseende bilde om selskapets drift og stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Resultatregnskap

Konsernets samlede driftsinntekter beløp seg til 4 237,3 millioner kroner (4 020,3 millioner kroner), mens driftskostnadene endte på 4 041,8 millioner kroner (3 944,4 millioner kroner). Økningen i driftsinntekter er i hovedsak drevet frem av økte priser i markedene oppstrøm og nedstrøm, sammen med økte volumer i segmentene Gjenvinning og Metall. Konsernets driftsresultat i 2017 økte til 195,5 millioner kroner (75,9 millioner kroner).

Konsernets netto finansposter i 2017 utgjør -223,6 millioner kroner (-187,1 millioner kroner). Finanspostene består primært av renter på lån. Reduksjonen i netto finansposter fra 2016 er drevet av netto valutatap i 2017 sammenlignet med 2016 som hadde netto valutagevinster.

Konsernets ordinære resultat før skattekostnad endte på -28,1 millioner kroner (-111,2 millioner kroner). Konsernets årsresultat ble -23,4 millioner kroner (-86,2 millioner kroner).

Konsernets totalresultat endte på -5,7 millioner kroner (-65,4 millioner kroner).

Balanse, finansiering og likviditet

Sum anleggsmidler ved utgangen av 2017 var 2 284,0 millioner kroner (2 527,3 millioner kroner). Immaterielle eiendeler utgjorde 1 332,8 millioner kroner (1 360,6 millioner kroner). Konsernet har i 2017 investert i driftsmidler for 175,1 millioner kroner (194,5 millioner kroner). Finansielle anleggsmidler var i 2017 totalt 65,6 millioner kroner (54,6 millioner kroner).

Totale omløpsmidler beløp seg til 1 210,2 millioner kroner (864,0 millioner kroner) hvorav fordringer utgjorde 713,1 millioner kroner (607,7 millioner kroner) og bankinnskudd og kontanter var 177,0 millioner kroner (167,7 millioner kroner). Ved utgangen av 2017 inkluderer omløpsmidlene 207,3 millioner kroner i anleggsmidler holdt for salg.

Konsernets egenkapital per 31. desember var 74,4 millioner kroner (93,1 millioner kroner), tilsvarende en egenkapitalandel på 2,1 prosent (2,7 prosent). Endringer i egenkapitalen følger i hovedsak av disponering av årets totalresultat og utdeling av konsernbidrag til eierselskap.

Sum gjeld per 31. desember utgjorde 3 419,8 millioner kroner (3 298,2 millioner kroner). Rentebærende gjeld utgjorde 2 543,2 millioner kroner (2 496,6 millioner kroner), hvorav 2 235,0 millioner kroner knytter seg til obligasjonslån. Obligasjonslånet forfaller til betaling 10. juli 2019 i sin helhet. Renten er satt til 3 måneders NIBOR + 525 basispunkter. Obligasjonslånet er notert på Oslo Børs.

Likviditeten i konsernet er god, og det forventes ikke at det vil være behov for ytterligere likviditetstilførsel. Konsernet har per 31. desember 2017 en ubenyttet trekkfacilitet på 200 millioner kroner.

Kontantstrøm

Konsernets kontantstrøm fra driftsaktiviteter utgjorde 349,0 millioner kroner (283,5 millioner kroner). Variasjonen mellom kontantstrømmen fra driftsaktiviteter og konsernets driftsresultat (195,5 millioner kroner) følger i hovedsak av justeringer for periodens av- og nedskrivninger.

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var på -124,8 millioner kroner (-119,1 millioner kroner). Endringen i netto kontantstrøm følger av lavere salg av anleggsmidler, dels motvirket av lavere investeringer i anleggsmidler.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var -216,6 millioner kroner (-214,6 millioner kroner). Variasjonen i kontantstrøm kommer av lavere betalte renter, dels motvirket av økt betaling av konsernbidrag til eierselskap, utbytte til ikke kontrollerende eierandel og gjeldsrelaterte kostnader i 2017.

Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter beløp seg til 177,0 millioner kroner ved utgangen av 2017, mot 167,7 millioner kroner ved utgangen av 2016.

Pågående rettstvister

Norsk Gjenvinning Offshore (NGO) har vært involvert i en rettstvist mot Scomi Oiltools Europe Ltd (Scomi) som ble avgjort i voldgiftsretten i mars 2014. Retten ga NGO medhold på alle punkter. Tvisten gjaldt det økonomiske oppgjøret etter at samarbeidsavtale om aktiviteter i Sandnessjøen ble hevet i februar 2012. Voldgiftsretten dømte Scomi til å betale NGO 56,6 millioner kroner pluss saksomkostninger. Det er en pågående prosess for skotske domstoler gjennom et fullbyrdelsessøksmål for å sikre beløpet. Se note 24 og 16 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Virksomhetsområder

Konsernstrukturen består av tre divisjoner; Gjenvinning, Metall og Downstream. Øvrige virksomhetsområder; Renovasjon, Prosjektvirksomheter, Sikkerhetsmakulering og Deponi er definert som nisjer som rapporterer gjennom sine respektive styrer til konsernets CFO. Konsernets virksomheter drives med strenge krav til kvalitet og bærekraft.

Gjenvinning

Gjennom Divisjon Gjenvinning tilbyr konsernet skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall. Samlet har divisjonen 26 anlegg (inklusive partneranlegg), 600 ansatte (583 ansatte) og håndterte i 2017 om lag 1,22 millioner tonn avfall (1,19 millioner tonn). De samlede driftsinntektene i 2017 var 2 388,6 millioner kroner (2 256,3 millioner kroner).

Divisjonens hovedfokus i 2017 var driftsmessige forbedringer i alle ledd av verdikjeden, inklusive et omfattende arbeid knyttet til bedre sporbarhet og kontroll. Tiltakene gav til dels betydelig effekter i alle ledd av verdikjeden og inkluderer reduksjon av antall anlegg i drift. Effektene av tidligere års kostnadskutt og prisøkninger gav full effekt i 2017 og bidro til en kraftig resultatvekst. Oppstrømsmarkedet er fortsatt preget av hard konkurranse og prispress på nye kontrakter. Nedstrøms-kostnadene knyttet til energigjenvinning var stabile i 2017, mens priser på stål og metall økte kraftig gjennom året.

Metall

Metallvirksomheten omfatter innsamling, mottak og behandling av stål, metaller, EE-avfall, kabler og aske. Divisjon Metall har 12 anlegg (inklusive partneranlegg) for gjenvinning av stål og metaller i Norge. Divisjonen har 128 ansatte (132 ansatte) og håndterte rundt 248 tusen tonn stål og metaller i 2017 (242 tusen tonn). De samlede driftsinntektene i 2017 var 901,9 millioner kroner (749,9 millioner kroner).

Metall har videreført sitt strukturelle arbeid med å industrialisere virksomhetens verdikjeder. Aktivitetene i 2017 har vært økende og preget av stigende, men svært volatile markedspriser. Markedet oppstrøm og varestrømmer har vært forholdsvis stabile til tross for sterk konkurranse fra ulike aktører. Metallvirksomheten har styrket sin posisjon i de Skandinaviske markedene oppstrøm. Produksjonen og behandlingen av jern og metaller fortsatte å øke gjennom 2017. Markedene nedstrøm har vist en positiv utvikling, men preges av volatilitet og prisendringer på verdensbasis.

Downstream

Downstream opererer på tvers av konsernet og søker å maksimere utnyttelsen av de råvarene som samles inn og foredles. Divisjonens råvaremeglere er ledende i Norge og sørger for at konsernet oppnår de rette prisene ved salg av resirkulerte råvarer til industrien i Norden, Europa og Asia. I tillegg til dette driver divisjonen med trading av avfallsbasert brensel og resirkulerte råvarer direkte fra kunder oppstrøms til industrien nedstrøms. Trading virksomheten håndterte 262 000 tonn i 2017 (219 000 tonn) og hadde trading inntekter på 231,0 millioner kroner i 2017 (174,0 millioner kroner). Divisjon Downstream har 32 ansatte (38 ansatte).

Renovasjon

Norsk Gjenvinning Renovasjon er konsernets totalleverandør av renovasjonstjenester for kommuner i Norge og Sverige. Virksomheten er en ledende aktør i dette markedet og har oppdrag for 47 kommuner i Norge og Sverige.

Virksomheten har 277 egne ansatte (188 ansatte) i Norge og Sverige og sysselsetter totalt 303 personer. Det vil si at 8,6 prosent av de sysselsatte i Divisjon Renovasjon er ansatt hos faste underentreprenører. Av de 195 tunge kjøretøy som kjører i daglig tjeneste går 49 prosent på biogass. Videre har virksomheten to tunge kjøretøyer som er drevet av elektrisitet.

De samlede driftsinntektene i 2017 var 289,5 millioner kroner (323,8 millioner kroner).

Prosjektvirksomheter

Konsernet leverer gjennom R3 Entreprenør og IBKA (tidligere Norsk Gjenvinning Industri) ett bredt spekter av prosjektbaserte tjenester opp mot entreprenører og industribedrifter. Den tidligere divisjonen Industri og Offshore ble oppløst i 2017 og aktivitetene videreført som del av prosjektvirksomhetene.

Prosjektvirksomhetene har 197 ansatte (166 ansatte) i Norge. De samlede driftsinntektene for virksomhetene var i 2017 på 359,5 millioner (424,4 millioner). Omsetningsfallet i virksomhetsområdet følger i hovedsak av at aktiviteter i industrivirksomheten har blitt avviklet. Fra første januar 2018 har alle aktivitetene i tidligere Norsk Gjenvinning Industri og IBKA blitt samlet under en felles organisasjon (IBKA). De danske industrielle tjenestene med 44 ansatte (60 ansatte) og driftsinntekter på 106,8 millioner (99,5 millioner) vil inngå i segmentet prosjektvirksomheter.

Sikkerhetsmakulering

Konsernet er gjennom Norsk Makulering Norges ledende leverandør innenfor makulering og destruksjon av sensitivt materiale innen papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

Selskapet har 6 ansatte (9 ansatte), betjener rundt 2 600 kunder og håndterer 3 600 tonn papirdokumenter. De samlede driftsinntektene i 2017 var 59,5 millioner kroner (54,1 millioner kroner).

Deponi

Gjennom Norsk Gjenvinning M3 drifter konsernet deponier og massemtak. Alle mottak gjenbraker masser til nyttige formål som for eksempel terrengarronding, bygging av nye fylkesveier, igjennfylling av gamle pukkverk til brukbart areal. I 2017 håndterte konsernet totalt 429 000 tonn masser ved tre deponier. Virksomheten har 6 ansatte (7 ansatte).

De samlede driftsinntektene i 2017 var 87,4 millioner kroner (77,9 millioner kroner).

Innovasjon

Norsk Gjenvinning har som målsetting å være ledende i sitt marked. I 2017 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere omfattende innovasjonsprosjekter, herunder:

- Bærekraftig gjenvinning av våtorganisk avfall
- Bærekraftig gjenvinning av gips
- Materialgjenvinningsløsning for blandet returtre
- Optimal deponiutforming for deponi av syredannende bergarter

Innovasjonsarbeidet utføres i økende grad i samarbeid med eksterne aktører, som kunder og leverandører. Det forventes at denne type samarbeidsformer vil bli enda viktigere for utvikling av nye gjenvinningsløsninger i fremtiden. Norsk Gjenvinning samarbeider også med flere forsknings- og universitetsmiljøer. Forskningsaktivitet og prosjekter i en tidlig fase, samt vedlikehold av eksisterende produkter, utgiftsføres løpende.

Operasjonell risiko og risikostyring

Risikostyringen i konsernet er en integrert del av all forretningsvirksomhet. Risikostyring er delt mellom de operative enhetene som har hovedansvaret for relevant operativ og kommersiell risikostyring og etterlevelse innenfor sitt virksomhetsområde. Konsernets finansavdeling har hovedansvaret for finansiell risikostyring i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernstabene etablerer retningslinjer og rutiner for håndtering av compliance risiko og koordinerer og gjennomfører en samlet risikovurdering.

Konsernet har opprettet et eget Compliance-program som omfatter hele konsernet. Divisjonene har identifisert risiko for brudd på myndighetskrav og tiltak for å redusere eventuell risiko. Programmet rapporteres kvartalsvis til konsernledelsen.

Nedenfor er en beskrivelse av visse risikoer som kan påvirke vår virksomhet, økonomiske stilling og resultatet av virksomheten fra tid til annen.

Generell markedsrisiko

Konsernet er eksponert for den økonomiske syklusen og makroøkonomiske svingninger som er utenfor konsernets kontroll. Siden en svak økonomi generelt resulterer i reduserte nivåer av industriell aktivitet og forbruk, kan endringer i den generelle økonomiske situasjonen påvirke volumene av avfall og dermed etterspørselen etter konsernets produkter og tjenester. Der hvor konsernet er betalt på grunnlag av kilogram / tonn innsamlet og behandlet avfall, kan en svak økonomi direkte negativt påvirke konsernets inntekter og resultat, mens en sterk økonomi kan ha en motsatt effekt.

Politisk og juridisk risiko

Konsernet opererer i en strengt regulert virksomhet. Endringer i lover eller endringer i planlagt implementering av nye utslippskrav kan ha vesentlig innvirkning på konsernets drift og økonomiske resultater.

Konkurranse i markedet

Bransjer hvor konsernet opererer i er konkurranseutsatte. Selv om konsernet anser seg for å være godt posisjonert i markedet, kan det ikke gis noen garanti med hensyn til fremtidig konkurranse og markedsposisjon.

Kunderisiko

Konsernet er generelt avhengig av ordrer under rammeavtaler med kunder for salg av sine produkter og tjenester. Dette skaper en usikkerhet med hensyn til fremtidig inntekt. Selv om konsernet har en diversifisert kundebase, kan lavere salgsvolumer knyttet til ett eller flere av de eksisterende rammeavtalene, eller tap av kunder eller rammeavtaler uansett grunn, ha betydelig negativ innvirkning på konsernets finansielle resultater. Konsernet er videre avhengig av å delta i, og være tildelt oppdrag i offentlige anbud. Det kan ikke gis noen garantier for at konsernet vil bli tildelt oppdrag under slike offentlige anbud i fremtiden.

Avhengighet av nøkkelpersonell

Videre utvikling av konsernet er avhengig av tilgang på kvalifisert personell, spesielt sentrale lederstillinger. Tap av nøkkelpersonell kan ha en negativ innvirkning på konsernets driftsresultat og finansielle stilling.

Operasjonell gearing og tap av inntekter

En stor del av konsernets kostnadsbase består av lønn og store deler av kostnadsbasen bør dermed betraktes som fast på mellomlang sikt. Enhver nedgang i inntekter vil i stor grad påvirke netto resultat før skatt i samme størrelsesorden som brutto bidrag fra slike tapte inntekter.

Forsikringsrisiko

Konsernets forsikringer kan ikke nødvendigvis dekke alle potensielle forpliktelser i konsernet. Det er en risiko for at konsernet vil lide store tap som ikke vil bli dekket av noen forsikring.

Risiko knyttet til immaterielle eiendeler

Konsernet har kun i begrenset grad beskyttet sine intellektuelle eiendeler. Konkurrenter kan derfor kopiere noen av konsernets produkter, noe som igjen kan ha en negativ effekt på konsernets virksomhet.

Helse, sikkerhet og miljø

Konsernet er involvert i håndtering av industrielt, nærings- og husholdningsavfall (både farlig og ikke-farlig), riving og miljøsanering (asbest, PCB etc.). Dermed er de ansatte i konsernet eksponert for helse-, sikkerhets- og miljørisikoer. Slike driftsoperasjoner kan føre til betydelig forurensning på bakken og /eller miljø hvor konsernet opererer. Konsernet kan holdes økonomisk ansvarlig for slik miljøforurensning eller skade.

Risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon

Bransjer hvor konsernet opererer har en iboende risiko forbundet med svindel, bestikkelser og korrupsjon, og konsernet er eksponert for slik risiko spesielt i forbindelse med sin bruk av agenter i flere jurisdiksjoner, herunder i Asia. Selv om konsernet har og utvikler rutiner og andre sikringstiltak for å forebygge forekomst av svindel, bestikkelser og korrupsjon, vil det ikke være mulig for konsernet å oppdage og/eller hindre alle slike lovbrudd. Påstått eller faktisk involvering i korrupsjon eller andre ulovlige aktiviteter fra konsernets styremedlemmer, ansatte, agenter, samarbeidspartnere eller kunder kan ha en vesentlig negativ innvirkning på konsernets virksomhet, blant annet som følge av sivile eller strafferettslige sanksjoner, utelukkelse fra offentlige anbud og / eller omdømmeskade.

Risiko knyttet til import- og eksportrestriksjoner

Konsernet er eksponert for risiko for riktig anvendelse av import- og eksportforskrifter. Eventuelle brudd på slike regler, som en konsekvens av feil klassifisering av produkter eller på annen måte, kan ha en negativ innvirkning på konsernets virksomhet.

Fare for å miste lisenser og konsesjoner

Konsernet har flere lisenser og konsesjoner i ulike jurisdiksjoner som tillater konsernet å operere i avfallsbransjen og å håndtere, transportere, eksportere og importere ulike typer avfall. Tap av slike lisenser og konsesjoner kan ha en vesentlig negativ innvirkning på virksomheten i konsernet.

Estimaterisiko

Konsernet kan mislykkes i å effektivt beregne risiko, kostnader eller timing ved utarbeidelse av anbud. Feil og mangler i anbudsprosesser kan ha en vesentlig negativ innvirkning på lønnsomheten i konsernet.

Finansiell risiko og risikostyring

Valutarisiko

Konsernet er eksponert for valutarisiko i tilknytning til salg av metaller, plast og papir, samt kjøp av nedstrømsløsninger. Denne risikoen er særlig relevant i forhold til EUR, SEK, DKK og USD. På større kontrakter inngås terminkontrakter for å eliminere risiko for valutasvingninger.

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av rentebærende gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernet håndterer renterisikoen knyttet til kontantstrømmen ved å benytte seg av rentebytteavtaler. Konsernets retningslinjer er å sikre cirka 60 prosent av sine lån inngått med variable renter.

Likviditetsrisiko

Konsernet har begrenset likviditetsrisiko. Virksomheten følger aktivt opp sin likviditetsstyring gjennom budsjetter og løpende prognoser. Konsernets finansieringsbehov er dekket gjennom obligasjonslån.

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovedsak ved transaksjoner med kunder og innskudd i bank. Selskapet har gjennom flere år hatt beskjedne tap på kundefordringer. Nye kunder kredittvurderes og godkjennes før det innvilges kreditt. Ansvar for kredittstyring er sentralisert og rutiner er forankret i virksomhetens kvalitetssystem.

Prisrisiko

Konsernet er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Håndtering av prisrisikoen søkes håndtert ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisikoen knyttet til metaller som avdekkes under avfallssorteringsprosessen sikres i finansielle markeder ved bruk av derivater. Utvikling i råvarepriser gjennom 2017:

- **Stål og metaller:** Metall- og stålprisene hadde en sterk prisoppgang i 2017 og året ble avsluttet med et høyt prisnivå målt i både USD og i NOK. Svekket kronekurs, høykonjunktur verden over med store satsninger på utbygging av infrastruktur, samt økt bruk av metaller i flere bransjer bidro til prisutviklingen i 2017.
- **Returpapir:** Prisene steg gjennom året helt fram til fjerde kvartal. Fra et høyt nivå opplevde vi da en markert nedgang mot slutten av året, som ble drevet av i hovedsak begrensede eksportmuligheter til Kina.
- **Avfallsbasert brensel:** Nedstrømsprisene for avfallsbasert brensel har vært relativt stabile gjennom hele 2017 for Norge og Skandinavia. Markedet har stabilisert seg etter en lengre periode med negativ utvikling drevet av store importmengder fra UK. Avfallslagrene i Skandinavia som forstyrret markedet er nå borte og det er en tydelig trendutvikling hvor det stilles høyere krav fra nedstrømsmottakerne til riktig kvalitet og leveransepresisjon gjennom hele året.
- **Plast:** Prisene på foliekvaliteter gikk ned hver måned gjennom hele første halvdel av 2017. I tredje kvartal stanset kinesiske myndigheter importen av foliekvaliteter og det førte til lav etterspørsel og kraftig fall i prisene.
- **Returte:** Den negative prisutviklingen fortsatte i 2017, men med tendenser til en stabilisering av prisene mot slutten av året. Etter flere år med milde vintre og prisfall på konkurrerende energiprodukter har lageroppbyggingen i Skandinavia blitt reversert. Sammen med en kald start på vinteren gav dette tendenser til en bedret balanse i markedet.

For ytterligere informasjon om konsernets risikostyring henvises det til note 23 i årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen

Konsernet har etter balansedagen inngått to avtaler for salg av en eiendomsportefølje som ligger i fem heleide datterselskaper. Estimert netto vederlag for salgene er NOK 706 millioner, hvorav NOK 71 millioner knytter seg til salg av Hegstadmoen 7 AS og NOK 635 millioner knytter seg til salget av Øra Eiendom Utvikling AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS og Bingsa AS. Hver av selskapene som selges har operasjonelle utleiekontrakter med Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer. Årlig leie for eiendommene i 2018 er NOK 53,5 millioner.

De relaterte balanseverdier er per 31. desember 2017 presentert som eiendeler holdt for salg i konsolidert oppstilling av finansiell posisjon. Se note 27 for ytterligere detaljer knyttet til eiendelene klassifisert som holdt for salg.

Konsernets leide gjenvinningsanlegg på Alnabru i Oslo hadde en brann i mars 2018. Konsernet har en fullrisikoforsikring på varige driftsmidler og maskiner, samt en 24 måneders avbruddsforsikring med Tryg Forsikring. Bygningen er forsikret av utleier. Konsernets forsikring har en egenandel på NOK 2 millioner og en venteperiode på 20 dager. De foreløpige konklusjoner er at brannen ikke er forventet å ha en vesentlig negativ finansiell effekt på Konsernet.

Konsernet har inngått avtale om å kjøpe resterende eierandel i Isekk AS (45%), et deleid datterselskap. Se note 26 for ytterligere informasjon knyttet til ikke kontrollerende eierinteresse i selskapet.

Redegjørelse for morselskapets årsregnskap

Virksomhetens art

VV Holding AS er morselskapet i konsernet. Morselskapets rolle er å forvalte eierskapet i datterselskapene.

Resultatregnskap

Morselskapets samlede driftskostnader beløp seg til 1,1 millioner kroner (3,2 millioner kroner).

Morselskapets netto finansposter viser et resultat på -101,3 millioner kroner (-102,0 millioner kroner).

Egenkapital og soliditet

Morselskapets egenkapital er ved utgangen av 2017 på 146,4 millioner kroner (216,4 millioner kroner). Endring av morselskapets egenkapital følger av disponering av årets totalresultat og innregning av konsernbidrag som mottas og avgis fra/til morselskap (VV Holding II AS og POS Holding AS).

Finansiering og kontantstrøm

Morselskapet er finansiert gjennom et obligasjonslån på 2 235,0 millioner kroner og et aksjonærlån på 158,9 millioner kroner. Morselskapets operasjonelle kontantstrøm utgjorde -2,4 millioner kroner i 2017 (-0,2 millioner kroner). Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter utgjorde 179,3 millioner kroner (171,4 millioner kroner). Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde -177,1 millioner kroner (-171,1 millioner kroner).

Redegjørelse om samfunnsansvar

Norsk Gjenvinning-konsernet utgir en egen bærekraftsrapport for 2017. Denne er tilgjengelig på konsernets hjemmeside: www.nggroup.no.

Norsk Gjenvinning bidrar til å løse kundenes miljømessige utfordringer forsvarlig og effektivt ved å ta hånd om avfall, sortere og foredle det slik at det kan bli råstoff for nye produkter. Konsernet har et ambisiøst mål om å bli anerkjent som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningsselskap. Det innebærer å strekke seg lengre enn å håndtere andres avfall på forsvarlig vis. Bærekraft er integrert i Norsk Gjenvinnings strategi og drift, og er fundert på de fire grunnpilarene sirkulær økonomi, compliance, eget fotavtrykk og sosialt ansvar.

Norsk Gjenvinning er medlem i UN Global Compact og har forpliktet seg til å drive virksomheten i henhold til de prinsipper som der er beskrevet.

Redegjørelse om foretaksstyring

Styret sørger for at selskapet og konsernet har passende systemer for internkontroll og risikostyring, basert på omfang og natur av konsernets aktiviteter. Som ett ledd i styrets overvåking gjennomføres det kvartalsvis gjennomgang av utviklingen i risikoområder og identifiserte avvik.

Konsernledelsen har fokus på internkontroll over finansiell rapportering og styrer gjennom konsernpolicyer og styrerepresentasjon i datterselskaper. Internkontrollrutiner er basert på en organisasjonsinndeling som definerer roller og ansvar for de forskjellige ledelsesnivåer og sentrale funksjoner som gir veiledning for praktisering av god internkontroll.

Morselskapet har ikke vedtektsfestet regler og prosedyrer for oppnevning og utskiftning av styremedlemmer. Beslutninger om oppnevning og utskiftning av styremedlemmer treffes av generalforsamlingen. Styret har 7 medlemmer.

Det er ikke vedtektsfestet bestemmelser eller gitt fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer.

Compliance

Vår ambisjon er å være den ledende aktøren på etterlevelse av lover og regler i gjenvinningsbransjen. Det forplikter. Vi arbeider derfor kontinuerlig med opplæring og utvikling, samt investerer i tiltak som skal sikre tilfredsstillende standarder, rutiner og systemer i alle ledd.

Konsernsjefen har utpekt direktør for organisasjonsutvikling og compliance som Chief Compliance Officer (CCO). CCO-funksjonen er ansvarlig for konsernets complianceprogram og rapportering av resultater fra dette. Oppfølging av programmet skjer i samarbeid mellom CCO, ledergruppen og datterselskapene i konsernet.

Kjøreregler for ansatte (Code of Conduct)

Våre kjøreregler er konsernets retningslinjer for god forretningsskikk, og gjenspeiler gjeldende lovgivning. Kjørereglene setter dermed grenser for hvilken adferd som vil bli akseptert når man er ansatt i Norsk Gjenvinning-konsernet. Vi gjennomfører opplæring og minner om kjørereglene i internkommunikasjon, og alle ansatte må undertegne på at kjørereglene er lest og forstått.

I tillegg til å etterleve egne kjøreregler, har Norsk Gjenvinning-konsernet signert Code of Conduct for Norsk Industris Utvalg for Gjenvinning. Vi har derfor forpliktet oss til å etterleve de bestemmelser som følger av denne.

Nulltoleranse for korrupsjon, heleri, tyveri og illojalitet

Korrupsjon er alvorlig og rammer også gjenvinningsbransjen. Norsk Gjenvinning tar sterk avstand fra slike handlinger. Som medlem i Transparency International Norge forplikter vi oss til å praktisere nulltoleranse for alle former for korrupsjon, og å arbeide for å implementere verdier, Code of Conduct og antikorrupsjonsprogrammer som dekker hele virksomheten. Vi har implementert et antikorrupsjonsprogram i konsernet for å forebygge og bekjempe korrupsjon. Det innebærer at vi gjennomfører risikokartlegging av hvilke stillinger som kan bli utsatt for korrupsjonshandlinger. Ansatte i disse stillingene gjennomgår obligatorisk opplæring og dilemmatrening.

Vi tilpasser våre kontraktsmal, og foretar fortløpende kontroller av risikoutsatte underleverandører og agenter.

For å sikre sporbarhet og kontroll på vareflyten, stiller vi krav om at samtlige kjøretøy skal veies inn og ut av våre avfallsanlegg. Vektene i konsernet er integrert med ERP-systemene som benyttes for å redusere risiko for tilsiktede og utilsiktede feil. Vi har streng tilgangskontroll for endring av masterdata, og fullmaktsmatrisene for konsernet og datterselskapene skal etterleves. For å redusere risikoen for omsetting av stjålet gods, har Norsk Gjenvinning forbud mot kontantkjøp av metaller.

Nulltoleranse for konkurranseskadelig adferd

Vi arbeider systematisk med å sikre at virksomheten ikke er eller blir involvert i konkurranseskadelig adferd, og har implementert et program for å forhindre dette. Her kartlegges risiko for konkurranseskadelig adferd, og ansatte som er i risikogruppen gjennomgår obligatorisk opplæring i regelverket og dilemmatrening. I 2017 har 151 ansatte deltatt på kurs i konkurranserett. Alle ansatte i risikogruppen skal med jevne mellomrom fylle ut et egenerklæringsskjema for å belyse eventuelle interessekonflikter.

Medarbeidere, organisasjon og likestilling

Menneskene som arbeider i Norsk Gjenvinning-konsernet er vår viktigste ressurs. Konsernet hadde totalt 1 337 ansatte (1 334 årsverk) ved utgangen av 2017. Konsernet er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre ansatte etterlever verdiene Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd i sitt virke. Som et ledd i arbeidet med å utvikle en solid internkultur og sikre etterlevelse av lover og interne regler, er det lagt til rette for at ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold, også anonymt. Vi har konsesjon fra Datatilsynet for ekstern varslingskanal som er tilgjengelig på hjemmesiden til konsernet, og vi har utarbeidet informasjon knyttet til varsling på engelsk. Vår varslingskanal og varslingsrutiner er en del av opplæringen i konsernet.

Skader og sykefravær

Konsernets virksomhet medfører arbeid som kan være fysisk belastende for medarbeidere i visse funksjoner, og kan medføre risiko for arbeidsulykker og skader. Norsk Gjenvinning har derfor et høyt fokus på helse og sikkerhet, og det legges stor vekt på risikovurdering av de enkelte arbeidsoppgaver for å kartlegge alle faremomenter ved arbeidet. Det legges opp til at den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid, og risikovurderingene blir jevnlig oppdatert i selskapene og gjennomgått med de ansatte.

Totalt hadde konsernet 37 personskader som resulterte i 472 fraværsdager. Tilsvarende tall for 2016 var 53 personskader og 667 fraværsdager. Dette tilsvarer en H-verdi for 2017 på 8,9. H-verdien for 2016 var på 7,3. Det er iverksatt flere større tiltak for å redusere omfang av skader i konsernet.

Totalt sykefravær for Norsk Gjenvinning-konsernet var på 6,3 prosent i 2017. Korttidsfravær var på 1,5 prosent, og langtidsfraværet var på 4,7 prosent. Det er flere store variasjoner i sykefraværet mellom divisjonene og regionene. Til sammenligning var sykefraværet i 2016 totalt på 6,0 prosent.

Medarbeidertilfredshet

Hvert år gjennomfører vi medarbeiderundersøkelse blant alle våre ansatte. I 2017 deltok 932 medarbeidere i undersøkelsen og responsgraden gikk opp fra 78 prosent i 2016 til 79 prosent i 2017.

Norsk Gjenvinning har svært engasjerte medarbeidere som gjerne yter en ekstra innsats når det er nødvendig, og tre av fire opplever at gjennomføringsevnen er høy eller svært høy. De ansatte har en god forståelse for rollen sin, er kundeorientert og opplever at kundene er fornøyde. Medarbeiderne vurderer også en rekke forhold knyttet til HMS og Compliance høyt, og mener at dette arbeidet fungerer godt i selskapet. Ansattes kjennskap til NG-konsernets overordnede mål har økt betydelig fra 2016, og lederne viser seg fortsatt frem som gode rollemodeller som leder i tråd med våre verdier.

Kompetanseutvikling

Norsk Gjenvinning arbeider kontinuerlig med kompetanseheving, og NG-skolen er vår kanal for å tilby opplæring og kurs til alle ansatte. For å sikre godt og relevant innhold, jobber vi kontinuerlig med å øke bredden av kurs og forbedre synligheten av de opplæringstiltakene som faktisk gjennomføres. Kurs i 2017 inkluderer (men er ikke avgrenset til) opplæring i HMS og risikokartlegginger, farlig avfall, lean, varsling og NGs kjøreregler, konkurranserett, nærvær og sykefraværsoppfølging, samt lederutvikling.

Medbestemmelse

Ansatte er sikret medbestemmelse på flere nivåer i Norsk Gjenvinning. På konsernnivå er det etablert konsernutvalg der hovedtillitsvalgte fra de ulike divisjonene kommer sammen med representanter fra konsernledelsen for utveksling av informasjon og drøfting av saker som angår flere av virksomhetene. I 2017 ble det avholdt to slike møter. Det er i tillegg tre ansattrepresentanter og tre varamedlemmer i styret til Norsk Gjenvinning Norge AS.

Arbeidsmiljøutvalg (AMU) etableres i alle selskaper med 50 eller flere ansatte, og i selskaper med 20–50 ansatte dersom en av partene krever det. Det er etablert verneombud på alle avdelinger med ti eller flere ansatte. 95–100 prosent av arbeidsstyrken i konsernet er representert av verneombud og/eller AMU på sin arbeidsplass. Divisjonene har også jevnlig møter med lokale tillitsvalgte/ansattrepresentanter, og det gjennomføres samtaler og drøftinger om resultater, planlagte organisasjonsendringer og andre større tiltak.

Likestilling

Norsk Gjenvinning arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestillingslovens formål i konsernet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Ved årsskiftet hadde konsernet 1 381 ansatte, hvorav 15 prosent er kvinner og 85 prosent er menn. En kvinne er representert i konsernets ledergruppe og 32 kvinner har ledende stillinger. Det er to kvinnelige styremedlemmer i konsernets styre. Miljø- og gjenvinningsbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, og konsernet arbeider bevisst med å rekruttere flere kvinner.

Norsk Gjenvinning er en multikulturell arbeidsplass. Ved utgangen av 2017 hadde konsernet medarbeidere som representerer over 20 ulike nasjonaliteter. Vi jobber aktivt med integrering gjennom involvering, norskopplæring og tilrettelegging.

Vi har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere eller arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne følger vi Arbeidsmiljøloven, og vi foretar individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver ved behov.

Styre og ledelse

Ved utgangen av 2017 bestod konsernets styre av styrets leder og seks styremedlemmer, hvorav tre er representanter valgt av de ansatte. I 2017 bestod konsernledelsen av konsernsjef, tre konserndirektører med stabsansvar, samt to divisjonsdirektører.

Fotavtrykk

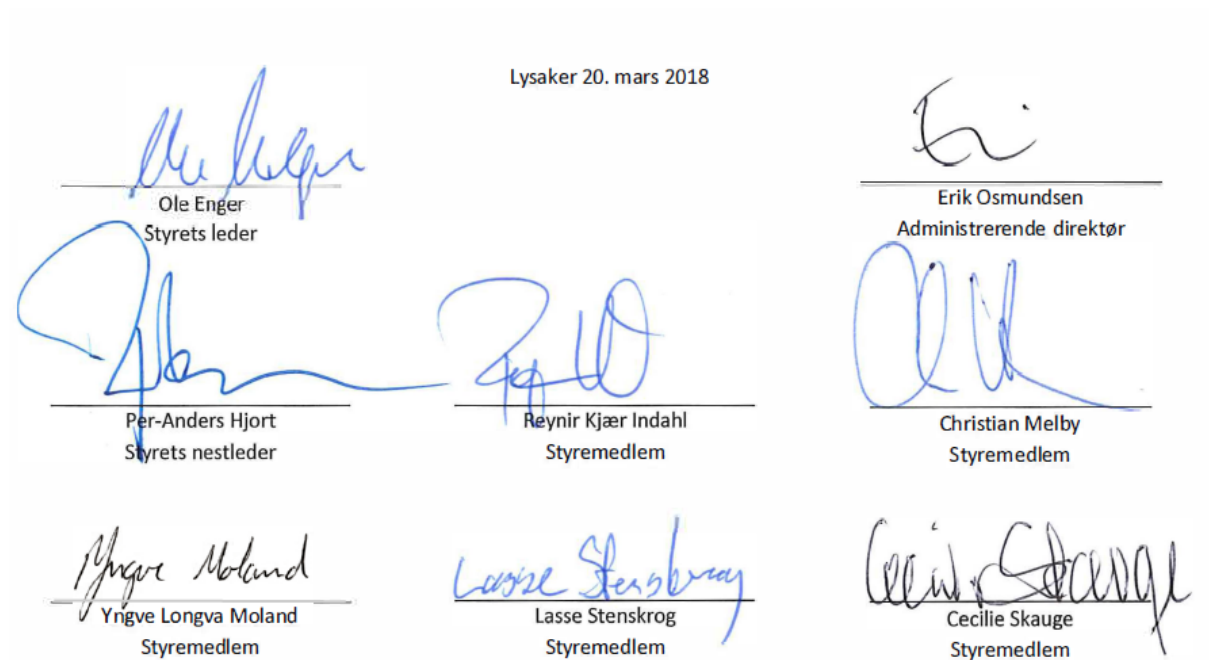
Konsernets virksomhet er bærekraftig av natur, men den normale driften påvirker det ytre miljø og det arbeides kontinuerlig med tiltak for å redusere de negative effektene. Målsettinger, måleindikatorer og tiltak knyttet til det ytre miljø er nærmere beskrevet under miljøavsnittet i bærekraftrapporten.

Konsernets mottaks- og behandlingsanlegg har tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven. I tillatelsene ivaretas miljøet gjennom krav til blant annet kompetanse, driftstider, visuelt inntrykk, fysisk utforming av anleggene, støy- og støvnivåer, samt utslipp til luft, vann og grunn. Etterlevelse av tillatelser rapporteres årlig via Altinn i henhold til myndighetenes krav.

Konsernets samlede bærekraftrapport med klimagassregnskap finnes på www.nggroup.no.

Utsiktene fremover

Konsernet fikk en krevende start på året på grunn av eksportrestriksjoner til Kina, lavere aktivitet og avfallsvolumer på grunn av store snømengder i første kvartal, og brannen på gjenvinningsanlegget på Haraldrud i mars. Men samtidig går konsernet inn i 2018 med en solid operasjonell plattform og sterk markedsposisjon, og vil ytterligere styrke fokuset på industrialisering og innovasjon som grunnlag for vekst og resultatutvikling.

Konsernets årsregnskap

Konsolidert oppstilling av resultat	16
Konsolidert oppstilling av totalresultat	17
Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon (eiendeler)	18
Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon (egenkapital og gjeld)	19
Konsolidert kontantstrømoppstilling	20
Konsolidert oppstilling av endringer i egenkapitalen	21
 1 Generell informasjon	 22
2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene	22
3 Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	33
4 Segmentinformasjon	34
5 Nærstående parter	35
6 Annen driftsinntekt	36
7 Lønnskostnader	37
8 Andre driftskostnader	38
9 Netto andre gevinster(-)/tap	39
10 Finanskostnader og -inntekter	39
11 Skatt	40
12 Immaterielle eiendeler	41
13 Varige driftsmidler	43
14 Investeringer i tilknyttede selskaper	45
15 Varer	46
16 Kundefordringer og andre fordringer	46
17 Kontanter og kontantekvivalenter	47
18 Aksjekapital og overkurs	47
19 Annen egenkapital	48
20 Lån og finansielle leieavtaler	49
21 Andre avsetninger for forpliktelser	51
22 Annen kortsiktig gjeld	52
23 Finansiell risikostyring	52
24 Finansielle instrumenter	56
25 Andre finansielle eiendeler og -forpliktelser	58
26 Ikke-kontrollerende eierinteresse	60
27 Eiendeler holdt for salg	61
28 Virksomhetssammenslutninger	61
29 Hendelser etter balansedagen	62

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV RESULTAT 1.1 – 31.12

<i>(NOK'000)</i>	Note	2017	2016
Salgsinntekt	4, 5, 6	4 225 905	3 996 934
Andre driftsinntekter	6	11 443	23 365
Sum driftsinntekter		4 237 347	4 020 299
Varekostnad	5, 15	2 113 147	1 995 383
Lønnskostnad	7	963 312	982 850
Av- og nedskrivninger	12, 13	227 705	233 115
Andre driftskostnader	8	729 979	731 427
Netto andre gevinster(-)/tap	9	7 684	1 580
Driftsresultat		195 520	75 944
Finansinntekter	10	4 103	15 770
Finanskostnader	10	230 425	207 250
Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskap	14	2 741	4 378
Resultat før skattekostnad		(28 062)	(111 158)
Skattekostnad	11	(4 633)	(25 003)
Årsresultat		(23 429)	(86 155)
Årsresultatet tilordnes:			
Aksjonærene i morselskapet	19	(32 359)	(92 099)
Ikke kontrollerende eierinteresser	26	8 930	5 944

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV TOTALRESULTAT 1.1 – 31.12

<i>(NOK'000)</i>	Note	2017	2016
Årsresultat		(23 429)	(86 155)
Poster som kan bli reklassifisert til resultat			
Omregningsdifferanser	19	5 948	(5 106)
Kontantstrømsikringer (etter skatt)	19, 25, 11	11 737	25 813
Netto andre inntekter/kostnader (-)		17 686	20 707
Totalresultat		(5 743)	(65 448)
Totalresultatet tilordnes:			
Aksjonærene i morselskapet	19	(14 673)	(71 392)
Ikke-kontrollerende eierinteresser	26	8 930	5 944

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV FINANSIELL POSISJON 31.12

EIENDELER

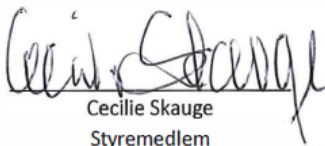
(NOK'000)	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	13	792 250	1 015 748
Immaterielle eiendeler	12	96 775	124 649
Goodwill	12	1 235 986	1 235 986
Utsatt skattefordel	11	93 367	96 262
Investeringer i tilknyttede selskaper	14	21 360	15 119
Andre langsiktige fordringer	16	44 242	39 487
Sum anleggsmidler		2 283 980	2 527 251
Omløpsmidler			
Varelager	15	112 716	85 065
Kundefordringer	16	588 348	484 561
Andre fordringer	16	124 754	123 103
Andre finansielle eiendeler	25	-	3 581
Kontanter og kontantekvivalenter	17	176 995	167 724
Eiendeler holdt for salg	13, 27	207 348	-
Sum omløpsmidler		1 210 160	864 034
Sum eiendeler		3 494 140	3 391 284

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV FINANSIELL POSISJON 31.12

EGENKAPITAL OG GJELD

(NOK'000)	Note	2017	2016
Egenkapital			
Egenkapital tilhørende eiere av morselskapet	18,19	52 855	75 126
Ikke-kontrollerende eierinteresse	26	21 527	17 952
Sum egenkapital		74 382	93 077
Langsiktig gjeld			
Lån	20	2 474 734	2 431 168
Andre finansielle forpliktelser	25	9 318	24 885
Utsatt skatt	11	24 926	31 794
Pensjoner og lignende forpliktelser	7	10 265	7 919
Andre avsetninger for forpliktelser	21	75 292	93 531
Sum langsiktig gjeld		2 594 534	2 589 298
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		287 738	238 716
Annen kortsiktig gjeld	22	407 442	369 903
Betalbar skatt	11	15 651	11 971
Lån	20	68 516	65 432
Andre finansielle forpliktelser	25	16 015	-
Andre avsetninger for forpliktelser	21	29 862	22 886
Sum kortsiktig gjeld		825 224	708 909
Sum gjeld		3 419 759	3 298 207
Sum egenkapital og gjeld		3 494 140	3 391 284

Lysaker 20. mars 2018

 Ole Enger Styrets leder	 Per-Anders Hjort Styrets nestleder	 Røynir Kjær Indahl Styremedlem	 Erik Osmundsen Administrerende direktør
 Yngve Longva Moland Styremedlem	 Lasse Stenskrøg Styremedlem	 Christian Melby Styremedlem	 Cecilie Skauge Styremedlem

KONSOLIDERT KONTANTSTRØMOPPSTILLING 1.1-31.12

(NOK'000)	Note	2017	2016
Resultat før skattekostnad		(28 062)	(111 158)
Betalte skatter		(9 965)	(1 579)
Av- og nedskrivninger	12, 13	227 705	233 115
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler og virksomhet	6	(11 443)	(22 788)
Finansposter uten kontanteffekt		37 174	11 939
Urealisert gevinst (-)/tap på valuta på driftsaktiviteter		195	(353)
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	20	187 335	181 003
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	7	2 346	654
Endring i avsetninger for andre forpliktelser	21	(7 600)	5 652
Endring i varelager	15	(27 651)	2 905
Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	16	(110 193)	(19 018)
Endring i leverandør-, annen kortsiktig gjeld og tidsavgrensningsposter	22	89 141	3 177
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		348 982	283 549
Kjøp av anleggsmidler	12, 13	(125 818)	(149 356)
Salg av varige driftsmidler	6	15 654	40 883
Salg av virksomhet	6	3 291	-
Kjøp av datterselskap og tilknyttede selskap	14, 28	(9 000)	(12 600)
Netto utbetaling andre finansielle investeringer		(11 420)	-
Utbytte fra tilknyttede selskaper	14	2 500	2 002
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(124 793)	(119 071)
Utbetalinger ved nedbetalinger av lån	20	(3 390)	(1 111)
Innbetalinger ved opptak av lån	20	1 800	-
Gjeldsrelaterte kostnader		(3 217)	-
Nedbetaling på finansielle leieavtaler	20	(28 116)	(27 862)
Utbetaling av utbytte til ikke kontrollerende eierinteresse	26	(5 355)	(2 757)
Netto konsernbidrag mottatt/betalt (-)	18, 19	(5 000)	(2 347)
Betalte renter	20	(173 361)	(180 563)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(216 639)	(214 640)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		7 550	(50 161)
Effekt av endringer i valutakurser		1 721	(1 934)
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1.1.	17	167 724	219 819
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.		176 995	167 724

KONSOLIDERT OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL

(NOK'000)	Aksje- kapital	Overkurs	Annen innskutt egen- kapital	Annen egenkapital	Sum	Ikke kontrollerende eierinteresse	Sum egenkapital
Per 1.1 2017	45 348	330 011	9 314	(309 547)	75 126	17 952	93 077
Årsresultat	-	-	-	(32 359)	(32 359)	8 930	(23 429)
Årets utvidede resultat	-	-	-	17 686	17 686	-	17 686
Årets totalresultat	-	-	-	(14 673)	(14 673)	8 930	(5 743)
Mottatt konsernbidrag	-	-	8 115	108	8 223	-	8 223
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(15 820)	(15 820)	-	(15 820)
Utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresse	-	-	-	-	-	(5 355)	(5 355)
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	8 115	(15 712)	(7 597)	(5 355)	(12 952)
Per 31.12 2017	45 348	330 011	17 429	(339 932)	52 855	21 527	74 382
Per 1.1.2016	45 348	330 011	7 970	(232 009)	151 321	14 765	166 086
Årsresultat	-	-	-	(92 099)	(92 099)	5 944	(86 155)
Årets utvidede resultat	-	-	-	20 707	20 707	-	20 707
Årets totalresultat	-	-	-	(71 392)	(71 392)	5 944	(65 448)
Mottatt konsernbidrag	-	-	1 344	6 027	7 370	-	7 370
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(12 174)	(12 174)	-	(12 174)
Utbytte til ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	-	-	-	(2 757)	(2 757)
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	1 344	(6 147)	(4 803)	(2 757)	(7 560)
Per 31.12.2016	45 348	330 011	9 314	(309 547)	75 126	17 952	93 077

Jf note 18 og 19 for ytterligere informasjon om egenkapital tilordnet aksjonærene i morselskapet, og note 26 for informasjon knyttet til ikke-kontrollerende eierinteresse.

Noter til konsernregnskapet

1 Generell informasjon

VV Holding AS er kontrollert av fond forvaltet av Summa Equity. VV Holding AS og datterselskapene utgjør til sammen VV Holding konsern. VV Holding AS eier alle aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS som er morselskap i Norsk Gjenvinning konsern. VV Holding AS har ett obligasjonslån på NOK 2 235 millioner notert på Oslo Børs.

Norsk Gjenvinning er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industriservice, farlig avfall, nedstrømsløsninger, husholdningsrenovasjon, rivning, miljøsanering og sikkerhetsmakulering. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og konsernet har virksomhet i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia.

Konsernregnskapet ble godkjent av styret i VV Holding AS 20. mars 2018

2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor gjengis de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte for alle periodene som er presentert, dersom ikke annet fremgår.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til VV Holding AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarter (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak verdiregulering av finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder med stor grad av skjønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet ikke har valgt å anvende før pliktig tidspunkt, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

IFRS 15 Inntekter fra kontrakter med kunde

Fra 1. januar 2018 har Konsernet tatt i bruk den nye standarden basert på en modifisert retroaktiv metode. Det var ingen implementeringseffekter ved overgangen til ny standard den 1. januar 2018.

Som ytterligere beskrevet i punkt 2.22 under (prinsipper for inntektsføring) og i note 6 til dette årsregnskapet, så har Konsernet inntekter fra kontrakter med kunder fra to kilder:

- 1) Oppstrøm salg av tjenester, og
- 2) Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer.

Oppstrøm salg av tjenester

Kundekontraktene relatert til denne inntektsstrømmen møter kriteriene i IFRS 15 for innregning over tid. Kontraktene er typisk avtaler hvor kunden mottar en rutinemessig og gjentakende tjeneste knyttet til forskjellige former for avfallsrelaterte tjenester. Kundene mottar og simultant konsumerer fordelene mens Konsernet yter tjenestene. Konsernet vil benytte seg av det praktiske unntaket i IFRS 15 B16 og innregne inntekt med det beløp som enheten har rett til å fakturere.

Sammenlignet med gjeldende regnskapsprinsipper som konsernet benytter på disse kontraktene så er det ingen endring i tidfesting eller beløp av inntekt som innregnes.

Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Kundekontraktene relatert til denne inntektsstrømmen møter ikke kriteriene i IFRS 15 for innregning over tid, og blir innregnet på ett gitt tidspunkt. Kontraktene er typisk avtaler hvor kunden mottar en levering av våre produkter.

Sammenlignet med gjeldende regnskapsprinsipper som konsernet benytter på disse kontraktene så er det ingen endring i tidfesting eller beløp av inntekt som innregnes.

IFRS 16 Leieavtaler

Standarden ble ugitt i januar 2016. Standarden vil resultere i at nesten alle leieavtaler blir innregnet i balansen, ved at skillet mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler blir visket ut. Under den nye standarden så vil en eiendel (bruksrettighet til leid objekt) og en finansiell forpliktelse til å betale leie, bli innregnet i balansen. Det eneste unntaket er kortsiktige- og lav-verdi leieavtaler. Regnskapsføringen av leieavtaler for utleier vil ikke endres vesentlig.

Standarden vil påvirke i hovedsak regnskapsføringen av dagens operasjonelle leieavtaler. På balansedagen har konsernet minimum operasjonelle leieforpliktelser på NOK 1 680 millioner, se note 8. Konsernet har ikke vurdert i hvilken grad disse leieforpliktelsene vil resultere i innregning av en eiendel og forpliktelse for fremtidige leiebetalinger og hvordan dette vil påvirke konsernets resultater og klassifisering av kontantstrøm.

Noen av forpliktelsene kan bli dekket av unntaksreglene for kortsiktige- og lav-verdi leieavtaler, og noen av forpliktelsene kan relatere seg til forhold som ikke kvalifiserer for leieavtaledefinisjonen i IFRS 16.

Standarden er obligatorisk for regnskapsår som starter på eller etter 1. januar 2019. På nåværende tidspunkt har ikke konsernet planlagt å anvende standarden før obligatorisk dato.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

Fra 1. januar 2018 har Konsernet tatt i bruk den nye standarden, det var ingen implementeringseffekter. Konsernets finansielle instrumenter er primært knyttet til kundefordringer som holdes for å motta hovedstol, og måles til amortisert kost. Konsernet har historisk marginale tap på kundefordringer, og implementeringen av ny nedskrivningsmodell i IFRS 9 har ikke gitt opphav til implementeringseffekter. Videre har konsernet noe bruk av finansielle derivater som knytter seg til Metallderivater, valutaterminkontrakter og rentebytteavtaler. Metallderivater og valutaterminkontraktene regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Rentebytteavtalene inngår i ett sikringsforhold og regnskapsføres til virkelig verdi over utvidet resultat.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap. Det er ingen nye standarder for 2017 med vesentlig påvirkning for konsernet.

2.2 Konsolidering og investering i tilknyttede selskaper

Følgende selskaper inngår i konsernet 31.12.:

Mor- og datterselskaper	Forretningskontor	Eierandel
VV Holding AS (mor)	Lysaker	
Norsk Gjenvinning Norge AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Metall AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	Tønsberg	100 %
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning M3 AS	Lysaker	100 %
Norsk Makulering AS	Lysaker	100 %
NG Vekst AS	Lysaker	100 %
NG Fellestjenester AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Service AS	Tønsberg	100 %
Nordisk Återvinning Service AB (Sverige)	Gøteborg	100 %
Nordisk Återvinning Trading AB (Sverige)	Gøteborg	100 %
Humlekjær og Ødegaard AS	Fredrikstad	100 %
Tomwil Miljø AS	Lysaker	100 %
Wilhelmsen Containerservice AS	Lysaker	100 %
Ødegaard Gjenvinning AS	Fredrikstad	100 %
Løvås Transportfirma AS	Alnabru	100 %
Rivningsspesialisten AS	Lysaker	100 %
Metall & Gjenvinning AS	Lysaker	100 %

IBKA Norge AS	Lysaker	100 %
Eivind Koch Rørinspeksjon AS	Lillestrøm	100 %
Nordisk Genanvendelse ApS (Danmark)	Vordingborg	100 %
IBKA A/S (Danmark)	Vordingborg	100 %
IBKA AB (SE)	Kungelv	100 %
IBKA UK Ltd (Storbritannia)	Cardiff	100 %
Bingsa AS	Lysaker	100 %
Hegstadmoen 7 AS	Lysaker	100 %
Taranrødveien 85 AS	Lysaker	100 %
Opphaugveien 6 AS	Lysaker	100 %
Øra Eiendom Utvikling AS	Lysaker	100 %
Asak Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Løvenskiold Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Kopstad Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Borge Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Skjørten Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Solli Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Stab AS	Tønsberg	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon Ressurs AS	Tønsberg	100 %
Adact AS	Lysaker	100 %
NG Startup X AS	Lysaker	100 %
Revise AS	Lysaker	100 %
NG Startup I AS	Lysaker	100 %
NG Startup II AS	Lysaker	100 %
NG Startup III AS	Lysaker	100 %
R3 Entreprenør Holding AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør AS	Ensjø	81,25 %
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	66 %
iSekk AS	Oslo	55 %

*Østfold Gjenvinning AS er eid 33% av Norsk Gjenvinning Norge AS og 33 % av Humlekjær og Ødegaard AS, som igjen er 100% eid av Norsk Gjenvinning AS. Konsernet har bestemmende innflytelse, og behandler investeringen som et datterselskap.

Tilknyttede selskaper 31.12.

Østlandet Gjenvinning AS	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	50 %
Heggvin Alun AS	50 %
Pasa AS	38 %
Litenogstor Transport AS	34 %

a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, frem til tidspunkt hvor kontroll opphører.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn verdsettes eierandel fra tidligere kjøp til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med føring av verdiendringen over resultat.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet så langt det er klassifisert som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) overstiger virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld i oppkjøpet regnskapsføres dette som goodwill. Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) utgjør mindre enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet som følge av et kjøp på gunstige vilkår, føres differansen som gevinst i resultatregnskapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert gevinst/tap mellom konsernselskaper elimineres. Rapporterte tall fra datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

c) Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felles kontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

d) Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje sammen med regnskapslinjen «Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskaper».

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper resultatføres.

2.3 Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernet ledergruppe.

2.4 Omregning av fremmed valuta

a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Valutagevinster og -tap knyttet til drift presenteres på linjen for «Netto andre gevinster (-) og tap»

c) Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konsernselskaper (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- (a) Balansen er omregnet til balansedagens kurs.
- (b) Resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke totalt sett gir et rimelig estimat på bruk av transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen).
- (c) Omregningsdifferanser føres over utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post.

2.5 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger består hovedsakelig av produksjonsanlegg, lagerlokasjoner og kontorer. Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Anskaffelseskost omfatter også gevinster eller tap overført fra egenkapital på kjøpstidspunktet, som skyldes sikring av kontantstrøm i fremmed valuta ved kjøp av driftsmidler.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives lineært, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller verdiregulert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

- Bygninger og annen fast eiendom 10-50 år.
- Maskiner og anlegg 3-15 år.
- Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende 3-10 år.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig.

Hvis balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført beløp.

Varige driftsmidler som er forventet realisert gjennom salg i stedet for fortsatt bruk, presenteres separat som holdt for salg dersom det er tilgjengelig for umiddelbart salg i sin nåværende tilstand og det er høyst sannsynlig at ett salg vil bli gjennomført. Varige driftsmidler holdt for salg måles til det laveste av bokført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

a) Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og utgjør overført vederlag fratrukket konsernets andel av virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den overtatte virksomheten. I tillegg kan goodwill oppstå ved oppkjøp når man velger å måle ikke-kontrollerende interesser på oppkjøpstidspunktet til virkelig verdi. Negativ goodwill inntektsføres øyeblikkelig.

For etterfølgende nedskrivningstesting tilordnes goodwill de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet hvor goodwill oppstod. Hver enhet eller gruppe av enheter hvor goodwill har blitt allokert representerer det laveste nivået i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål.

Nedskrivning vurderes årlig, eller oftere om det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer et mulig verdifall. Balanseført verdi sammenlignes med gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Eventuell nedskrivning kostnadsføres og blir ikke reversert i påfølgende perioder.

b) Varemerker

Varemerker regnskapsføres til anskaffelseskost. Varemerker som er anskaffet i en virksomhetssammenslutning balanseføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Varemerker er vurdert som ubestemt utnyttbar levetid og avskrives ikke, men vurderes årlig for behov for nedskrivning.

c) Kundecontrakter og -relasjoner

Kundecontrakter og -relasjoner oppstår ved kjøp av virksomhet. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang. Balanseførte kundecontrakter og -relasjoner avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid på mellom 5-10 år.

d) Programvare

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er direkte henførbare til design og testing av en identifiserbar og unik programvare som kontrolleres av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når alle følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk,
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den,
- det er mulig å bruke eller selge programvaren,
- tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser er tilgjengelige for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren og
- utgiftene kan måles pålitelig.

Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene kostnadsføres når de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke senere balanseføres.

Balanseført programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid (maksimalt over seks år).

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp nedskrives. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.8 Finansielle eiendeler

2.8.1 Klassifisering

Konsernet har finansielle eiendeler klassifisert i følgende kategorier: utlån og fordringer og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet. Klassifiseringen ved første gangs innregning avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler på tidspunkt for anskaffelse.

a) Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer består av kundefordringer og andre fordringer, samt konanter og kontantekvivalenter i balansen (note 2.13 og 2.14).

b) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler.

2.8.2 Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

2.9 Verdifall på finansielle eiendeler

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en «tapshendelse») og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse (for eksempel en forbedring av debtors kredittverdighet) som inntreffer etter at verdifallet ble innregnet, skal det tidligere resultatførte verdifallet reverseres i resultatregnskapet.

2.10 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet øremerker enkelte derivater til sikring av variabilitet i kontantstrømmer knyttet til en særskilt risiko i en balanseført eiendel, forpliktelse eller svært sannsynlig planlagt transaksjon (kontantstrømsikring).

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 25. Endringer i egenkapitalen som følge av sikring er ført over utvidet resultat. Virkelig verdi av et sikringsderivat klassifiseres som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er lenger enn 12 måneder og som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder. Derivater holdt for handelsformål klassifiseres som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld.

Rentebytteavtaler knyttet til langsiktig finansiering føres som kontantstrømsikring. Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiseres som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring, regnskapsføres over utvidet resultat. Gevinst og tap på den ineffektive delen resultatføres som «andre gevinster og tap»

Sikringsgevinster eller -tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatet (for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted). Gevinster eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under «Finanskostnader». Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som «Andre gevinster og tap». Når den planlagte transaksjonen som sikres fører til balanseføring av en ikke-finansiell eiendel (for eksempel varer eller varige driftsmidler), omklassifiseres gevinst og tap som tidligere er ført over utvidet resultat som justering av anskaffelseskost for eiendelen. Til slutt blir beløpet resultatført i form av varekostnad eller som avskrivning av varige driftsmidler.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den sikrede transaksjonen blir resultatført. Hvis en sikret transaksjon ikke lenger forventes å bli gjennomført omklassifiseres balanseført beløp i egenkapitalen umiddelbart til resultatregnskapet på linjen «Netto andre gevinster (-)/tap».

Metallderivater knyttet til sikring av risiko i råvarepriser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på regnskapslinjen «Netto andre gevinster (-)/tap». Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

Valutaterminkontrakter knyttet til sikring av risiko i valutakurser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på netto på regnskapslinjene finansinntekter/finanskostnader avhengig av om de har gitt opphav til hhv. netto gevinst eller tap. Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

2.11 Varer

Varelager av råvarer er verdsatt til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Ferdigvarer verdsettes til laveste av full tilvirkningskost og virkelig verdi.

2.12 Deponi

Investeringer knyttet til deponier for inerte masser på leid grunn, hvor investeringen faller tilbake til grunneier etter leieperioden, behandles som leiekostnad og periodiseres over leieperioden. Fra tidspunkt hvor igangsettelsesgodkjenning mottas avsettes det for kontraktfestede forpliktelser knyttet til fremtidige investeringer i forbindelse med deponier på leid grunn. Kostnaden periodiseres over leieperioden og klassifiseres som forskuddsbetaling eller etterskuddsbetaling avhengig av faktisk kontantstrøm knyttet til investeringer.

Kostnader knyttet til etterdrift av deponier avsettes for løpende og inngår som del av avsetning for miljøforpliktelse.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

2.15 Aksjekapital, overkurs og annen innskutt egenkapital

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Annen innskutt egenkapital er kapital innskutt fra eiere, men som ikke inngår i aksjekapital og overkurs. Mottatte konsernbidrag fra eiere i samme skattekonsern føres som fond og inngår i annen innskutt egenkapital.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved førstegangs balanseføring. I etterfølgende perioder regnskapsføres gjeld til amortisert kost.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av Lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Ved etterfølgende måling, måles gjeldsdelen av et sammensatt instrument til amortisert kost ved å benytte effektiv rente. Egenkapitaldelen av det sammensatte instrumentet måles ikke på nytt.

2.18 Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk eller salg.

Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

2.19 Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen i de land der selskapet og datterselskaper opererer og genererer skattepliktig inntekt. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

2.20 Ansatte ytelser

Selskapet har flere pensjonsordninger, både innskuddsordninger og ytelsesordninger. Konsernet er underlagt de norske kravene om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernet har pensjonsordninger som oppfyller kravene.

a) Pensjonsforpliktelser

I en innskuddsordning innbetaler selskapet til offentlige eller private ordninger det de har forpliktet seg til ved avtale, er forpliktet til ved lov eller på frivillig basis skyter inn. Selskapet har ikke ytterligere forpliktelser utover denne innbetalingen. Innskuddet føres som lønnskostnad når de påløper. Forskuddsbetalinger balanseføres som en eiendel i den grad de kan brukes til å dekke fremtidige premier eller bli tilbakebetalt.

Deler av innskuddspensjonen innbetales ikke til en ordning, men avsettes som pensjonsforpliktelse inntil pensjonen skal utbetales.

En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning. Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelser på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelser diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner utstedt i den valuta som

forpliktelsen skal utbetales, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen. I land som ikke har et likvid marked i slike obligasjoner anvendes markedsrenten på statsobligasjoner.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening føres som en lønnskostnad. Denne kostnaden inkluderer økningen i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør. Virkningen på tidligere opptjente rettigheter som følge av endringer i ordningenes ytelser resultatføres umiddelbart. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår.

b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av selskapet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljøforpliktelser, tapskontrakter, restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Forpliktelsene beregnes basert på sannsynlighetsvektet diskontert fremtidig kontantstrøm.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

For mottatt avfall som ikke er levert endelig nedstrømsløsning gjøres det avsetning for pådratt behandlings- og nedstrømskostnad. Dette blir i regnskapet klassifisert som annen kortsiktig gjeld.

2.22 Inntektsføring

Inntekter måles til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for returer og merverdiavgift, rabatter og andre avslag. Inntekt resultatføres når den kan måles pålitelig, det er sannsynlig at de økonomiske fordelene vil tilflyte foretaket og kriteriene knyttet til de ulike formene for inntekt beskrevet nedenfor er oppfylt. Estimatenes for inntektsføring er basert på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon samt spesifikke forhold knyttet til den enkelte transaksjon.

a) Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Konsernet bearbeider og selger en rekke avfallstyper som gir nedstrøms inntekter. Dette er i hovedsak metaller, papir, plast og trevirke. Nedstrøm salg inntektsføres på leveringstidspunktet, når risiko og kontroll har gått over til kjøper.

b) Oppstrøm salg av tjenester

Konsernet leverer ett bredt tjenestespekter knyttet til innsamling og behandling av en rekke avfallstyper som gir nedstrøms kostnader. Dette er i hovedsak næringsavfall, farlig avfall og inerte masser. Negative fraksjoner inntektsføres på mottakstidspunkt, hvor konsernet overtar risiko for videre behandling og nedstrømsløsning. Videre leverer konsernet renovasjon- og transporttjenester, industriservice samt rivning og miljøsanering mm. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

c) Utleieinntekter

Leieinntekter inntektsføres lineært over leieperioden.

2.23 Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres i henhold til effektiv rente. Ved nedskrivning av lån og fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp.

2.24 Utbytte

Utbyttebetalinger og konsernbidrag til morselskapets aksjonær klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen. Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske incentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning knyttet til eierskapet, blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmiddelets virkelig verdi og minsteleiens nåverdi.

Hver leiebetaling blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenstående saldo. Den korresponderende leieforpliktelsen (med fradrag for finanskostnader) blir inkludert i annen langsiktig gjeld. Renteelementet i finanskostnaden kostnadsføres over leieperioden for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenværende saldo for hver periode. Varige driftsmidler under finansielle leieavtaler avskrives over den korteste av perioden for eiendelens utnyttbare levetid og leieavtalens løpetid.

Foregående år ble nye finansielle leieavtaler presentert i kontantstrømmen som kjøp av anleggsmidler og endring av finansielle leieavtaler. Inneværende år presenteres kontantstrømmene fra finansielle leieavtaler som nedbetaling på finansielle leieavtaler og betalte renter. Årets tilgang av anleggsmidler anskaffet på finansielle leieavtaler fremkommer av note 13. Sammenligningstall er omarbeidet tilsvarende og vil for foregående år være en reklassifisering mellom kontantstrøm fra investerings- og finansieringsaktiviteter tilsvarende tilganger knyttet til finansielle leieavtaler.

3 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være rimelige under nåværende omstendigheter. Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

Estimert verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler, jf. note 2.6. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi. I beregning av fremtidige kontantstrømmer er det benyttet budsjetter, samt beregnet terminalverdier for evig framtidig kontantstrømmer. I beregning av nåverdi for fremtidige kontantstrømmer har ledelsen estimert diskonteringsrente. Se note 12 for detaljer knyttet til estimatet og sensitivitetsberegninger.

Utsatt skatt/skattefordel

Konsernet balansefører utsatt skattefordel knyttet til framførbare underskudd som oppstår når konsernet har høyere skattemessige kostnader enn skattemessige inntekter. Balanseføring forutsetter at framtidig inntjening muliggjør utnyttelsen av underskuddet. I ledelsens vurdering av framtidig utnyttelse av framførbare underskudd er det brukt budsjetter som estimerer framtidige inntekter og kostnader. Budsjettene er basert på gjeldene strategiske planer for de kommende to år. Det er betydelig usikkerhet knyttet til estimatet hva gjelder framtidige budsjetter og tidfesting av forventet tidspunkt for utnyttelsen av framførbare underskudd. Se note 11 for spesifikasjon av komponentene i utsatt skattefordel.

Avsetning for miljøforpliktelser

Konsernet har aktiviteter som over tid kan påvirke landområder med tanke på miljøeffekter. Dette vil kunne gi opphav til opprydningsforpliktelser som må gjennomføres i fremtiden. Avsetningene for disse forpliktelsene er basert på ledelsens vurdering av sannsynligheten for at det foreligger en forpliktelse for opprydding og beste estimat på framtidig kostnad knyttet til forholdet. Det er knyttet betydelig usikkerhet til vurderingen av hvorvidt det foreligger en opprydningsforpliktelse, og til estimater for forventet framtidig kostnad, samt tidfestingen av når denne kommer til oppgjør. Se note 21 for ytterligere informasjon om avsetningene for miljøforpliktelser ved årsslutt.

4 Segmentinformasjon

Konsernledelsen utgjør konsernets øverste beslutningstaker. Driftssegmentene baseres på den rapporteringen konsernledelsen styrer etter når den tilordner ressurser og vurderer lønnsomhet.

Konsernets rapporterbare operasjonelle segmenter består av Gjenvinning, Metall, Renovasjon og Prosjektvirksomhet. Kategorien «Alle øvrige segmenter» består av de operasjonelle segmentene Downstream, Sikkerhetsmakulering, Deponi og Danske industrielle tjenester som ikke er rapporterbare. HK og elimineringer består av hovedkontor og holdingselskaper sammen med eiendom og elimineringer.

I første kvartal 2017 endret konsernet den interne organiseringen som førte til en endring i sammensetningen av rapporterbare segmenter. De følgende tabellene reflekter disse endringene i rapporterbare segmenter, og foregående år har blitt omarbeidet på samme grunnlag. Det tidligere operasjonelle segmentet Industri & Offshore har blitt oppløst og hoveddelen av disse aktivitetene er nå en del av segmentet Prosjektvirksomhet. En mindre del av Industri & Offshore er gjenværende i det operasjonelle segmentet danske industrielle tjenester. Videre har det blitt gjennomført en endring i sammensetningen mellom Gjenvinning og Downstream, hvor aktiviteter som tidligere var en del av Downstream har blitt overført til Gjenvinning.

Inntekter fra eksterne kunder rapporteres til konsernledelsen basert på prinsippene beskrevet i note 2 og er konsistent med resultatregnskapet.

Salgsinntekter per segment 2017 (NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	2 237 307	151 297	2 388 604
Metall	896 399	5 471	901 870
Renovasjon	283 035	6 412	289 447
Prosjektvirksomhet	344 107	15 437	359 544
Alle øvrige segmenter	451 015	44 305	495 320
HK og elimineringer	14 041	(222 922)	(208 881)
Sum	4 225 905	-	4 225 905

Salgsinntekter per segment 2016 (NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	2 129 710	126 564	2 256 274
Metall	746 817	3 066	749 882
Renovasjon	319 599	4 240	323 839
Prosjektvirksomhet	414 252	10 132	424 384
Alle øvrige segmenter	377 312	54 888	432 200
HK og elimineringer	9 244	(198 890)	(189 645)
Sum	3 996 934	-	3 996 934

Konsernledelsen vurderer resultatene fra segmentene basert på EBITDA før allokering av hovedkontor kostnader, jf. vedlegg 1 for definisjoner av alternative resultatmål. Renteinntekter og -kostnader allokteres ikke til segmenter ettersom disse aktivitetene styres av en sentral finansavdeling som håndterer konsernets likviditet.

EBITDA før interne belastninger (NOK'000)	2017	2016
Gjenvinning	294 039	242 990
Metall	22 831	(861)
Renovasjon	40 906	44 337
Prosjektvirksomhet	23 302	13 993
Alle øvrige segmenter	45 545	16 894
HK og eliminerings	(3 397)	(8 295)
Sum	423 225	309 059
Avskrivninger	(227 705)	(233 115)
Finansinntekter	4 103	15 770
Finanskostnader	(230 425)	(207 250)
Netto gevinster fra tilknyttede selskap	2 741	4 378
Resultat før skatt	(28 062)	(111 158)

Det rapporteres ikke konsoliderte balanseverdier til konsernledelsen på segmentnivå. I operasjonelle anleggsmidler under inngår driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill fordelt på land.

Operasjonelle anleggsmidler per land (NOK'000)	2017	2016
Norge	2 039 281	2 315 114
Danmark	23 528	13 630
Sverige	62 202	47 638
Sum operasjonelle anleggsmidler	2 125 011	2 376 382

5 Nærstående parter

I transaksjoner med nærstående parter benyttes samme priser og vilkår som ovenfor ekstern tredjepart. Transaksjonene relaterer seg til salg/kjøp av varer og tjenester med tilknyttede selskaper. Konsernet har hatt følgende transaksjoner med nærstående parter:

Transaksjoner og balanser mot nærstående parter (NOK'000)	2017	2016
Driftsinntekter	16 752	13 811
Driftskostnader	99 178	36 025
Kundefordringer og andre fordringer	3 018	1 856
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	1 566	2 480

Fordringer på nærstående parter forfaller til betaling én måned etter salgstidspunktet. Fordringene er usikrede og ikke rentebærende. Det er ikke avsatt for tap på fordringer på nærstående parter. Ledende ansatte omfatter konsernledelsen og styrets medlemmer. Se note 7 for ytterligere informasjon.

Lån fra morselskap (NOK'000)	2017	2016
Balanseført verdi 1.1	147 154	136 226
Rentekostnader	11 772	10 928
Balanseført verdi 31.12	158 927	147 154

Lånebetingelser er omtalt i note 20.

6 Driftsinntekter

Konsernets virksomhet er fokusert rundt å være en lokal tjenesteleverandør for kunder som har behov for avfallsrelaterte tjenester (oppstrøm markedet) og selge resirkulerte råvarer til industrielle kunder (nedstrøm markedet).

(NOK'000)	2017	2016
Oppstrøm salg av tjenester	2 848 890	2 832 556
Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer	1 363 200	1 155 133
Salgsinntekter fra kundecontrakter	4 212 090	3 987 690
Inntekter fra utleie av fast eiendom	13 815	9 244
Salgsinntekter	4 225 905	3 996 934
Gevinst ved salg av virksomhet	1 446	-
Gevinst ved salg av varige driftsmidler	9 997	23 365
Andre driftsinntekter	11 443	23 365
Sum driftsinntekter	4 237 347	4 020 299

Salgsinntekter fra kundecontrakter

Tabellen under oppsummerer salgsinntekter på kundecontrakter basert på kundens lokasjon. Ingen enkeltkunder i konsernet utgjør mer enn ti prosent av salget.

(NOK'000)	2017	2016
Norge	3 240 186	3 125 891
Norden for øvrig	349 966	326 486
Europa for øvrig	399 317	332 801
Asia	222 620	202 513
Salgsinntekter fra kundecontrakter	4 212 090	3 987 690

Oppstrøm salg av tjenester

Konsernet tilbyr ett bredt spekter av avfallsrelaterte tjenester i Norge og Norden for øvrig. Aktivitetene knytter seg i hovedsak opp mot innsamling og behandling av forskjellige former avfall, samt andre spesialiserte tjenester. Tjenestene rettet mot disse lokale markedene er i konsernet primært lokalisert i Gjenvinning, Downstream og konsernets nisjevirksomheter (Prosjektvirksomheter, Renovasjon, Sikkerhetsmakulering og Deponi).

Salg av tjenester inntektsføres typisk på tidspunktet hvor konsernet har hentet/mottatt avfallet på våre anlegg eller i takt med leveringen av tjenester til kunden.

Nedstrøm salg av resirkulerte råvarer

Konsernets tre divisjoner Metall, Gjenvinning og Downstream selger resirkulerte råvarer som er produsert basert på sortert avfall innsamlet i oppstrøm markedet og innkjøpte varer. Konsernets hovedprodukter er både jernholdige og ikke-jernholdige metaller, samt papir. Salgsinntekter knyttet til markedene nedstrøm påvirkes i stor grad av utviklingen i råvarepriser og valutakurser da konsernet leverer varer i ett internasjonalt marked.

Salg av resirkulerte råvarer inntektsføres typisk på tidspunkt for overlevering av varen til kunden.

Andre driftsinntekter

Gevinst ved salg av virksomhet

Konsernet har solgt tre mindre virksomheter for NOK 3,3 millioner. Regnskapsførte eiendeler som avgikk ved salg knyttet seg i sin helhet til varige driftsmidler.

Gevinst ved salg av varige driftsmidler

Konsernet solgte i 2017 varige driftsmidler for NOK 15,6 millioner. Salgene knytter seg i hovedsak til salg av biler, maskiner og utstyr. I 2016 solgte konsernet tre eiendommer med bokført verdi på MNOK 8.2 mot ett samlet vederlag på MNOK 25.5. Øvrige gevinster i 2016 stammer fra salg av biler, maskiner og utstyr.

Se note 13 for ytterligere informasjon om årets avganger.

7 Lønnskostnader

(NOK'000)	2017	2016
Lønn	769 643	794 010
Arbeidsgiveravgift	100 973	102 407
Pensjonskostnader	24 175	24 261
Andre ytelser	68 520	62 172
Sum lønnskostnader	963 312	982 850

Gjennomsnittlig antall ansatte	1 287	1 353
--------------------------------	-------	-------

Balanseført pensjonsforpliktelse 31.12

(NOK'000)	2017	2016
Ytelsespensjon	1 187	1 187
Avsatt innskuddspensjon	9 078	6 732
Sum pensjonsforpliktelse	10 265	7 919

Konsernledelsen i Norsk Gjenvinning Norge AS er definert som ledende ansatte.

Ytelser til ledende ansatte 2017 (NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	3 361	952	226	196	4 735	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	2 052	536	227	169	2 984	6 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 410	192	223	178	2 003	6 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Gjenvinning og Metall)	1 678	357	225	221	2 481	12 mnd
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 715	268	225	177	2 385	9 mnd
Ingrid Bjørddal (Direktør organisasjonsutvikling og compliance)	1 379	192	225	170	1 966	12 mnd

Ytelser til ledende ansatte 2016 (NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	3 068	1 295	215	194	4 772	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	2 020	418	215	186	2 839	6 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 378	287	215	186	2 066	6 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Gjenvinning og Metall)	1 500	324	215	229	2 268	12 mnd
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 687	264	215	178	2 344	9 mnd
Ingrid Bjørddal (Direktør organisasjonsutvikling og compliance)	1 265	89	163	166	1 683	12 mnd
Runa Opdal Kerr	665	-	62	238	965	-
Jon Ola Stokke	1 687	237	160	131	2 215	-

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder eller styrets leder. Det er ikke gitt aksjeverdibasert godtgjørelser eller lån til fordel for ledende ansatte. Ledende ansatte eier aksjer direkte i POS Holding AS, som er VV Holding AS sitt morselskap, og/eller indirekte gjennom eierskap i GN Invest AS.

Ytelser til medlemmer av konsernstyret

Medlemmene av konsernstyret har mottatt styrehonorar og annen godtgjørelse fra Norsk Gjenvinning Norge AS. Ytelser for vederlag ved ansettelse er ikke inkludert i tabellen.

(NOK'000)		Styrehonorar	Annen godtgjørelse	2017	2016
Ole Enger	Styrets leder	-	542	542	-
Per-Anders Hjort	Styrets nestleder og leder av revisjonskomiteen (AC)	-	501	501	945
Reynir Kjær Indahl	Styremedlem og medlem AC	-	-	-	500
Christian Melby	Styremedlem og medlem AC	-	-	-	-
Yngve Longva Moland	Styremedlem, ansattrepresentant	-	-	-	-
Lasse Stenskrog	Styremedlem, ansattrepresentant	-	-	-	-
Cecilie Skauge	Styremedlem, ansattrepresentant	-	-	-	-
Pål Stampe	Styremedlem og medlem AC ⁽¹⁾	-	-	-	-
Maria Tallaksen	Styremedlem og medlem AC ⁽¹⁾	-	-	-	-
Hugo Lund Maurstad	Styremedlem ⁽²⁾	-	-	-	-
Håkon Jahr	Styremedlem og medlem AC ⁽³⁾	-	-	-	250
Ylva Lindberg	Styremedlem og medlem AC ⁽³⁾	-	-	-	250
		-	1 043	1 043	1 945

⁽¹⁾ til februar 2018, ⁽²⁾ til oktober 2017, ⁽³⁾ til august 2016

8 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader fordeler seg på følgende hovedkategorier:

(NOK'000)	2017	2016
Lokalkostnader	227 167	216 522
Kostnader til driftsmateriell	325 258	310 106
Fremmedtjenester	49 396	55 425
Forsikringer	21 666	27 508
Tap på fordringer og kontrakter	4 005	4 360
Andre kostnader	102 487	117 505
Sum andre driftskostnader	729 979	731 427

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks mva)

(NOK'000)	2017	2016
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	4 222	4 840
Andre attestasjonstjenester	66	565
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	1 079	1 512
Annen bistand	1 123	882
Sum godtgjørelse til revisor	6 491	7 799

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet leier en rekke driftsmidler på operasjonelle leieavtaler. Årlig leiekostnad inngår som leiekostnad i regnskapslinjen andre driftskostnader. Leiekostnaden er fordelt på følgende kategorier:

Operasjonelle leieavtaler – årlig leiekostnad

(NOK'000)	2017	2016
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	177 173	167 569
Maskiner, anlegg og biler	52 212	55 136
Øvrig driftsløsøre	941	1 010
Sum årlige leiekostnader	230 326	223 715

Tomter, bygninger og annet fast inventar leies på avtaler som går fra 1 til 20 år. Leie av maskiner, anlegg og biler skjer på 1-8 års avtaler. Øvrig driftsløsøre som inventar, kontormaskiner ol. leies på 1 til 3 års avtaler.

Operasjonelle leieavtaler – fremtidig minimumsleie <i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Forfall innen 1 år	182 037	195 320
Forfall mellom 1 og 5 år	518 335	569 720
Forfall senere enn 5 år	979 895	829 028
Sum fremtidig minimumsleie operasjonell leasing	1 680 267	1 594 069

9 Netto andre gevinster(-)/tap

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet		
Metallderivater	8 373	(942)
Netto valuta knyttet til drift		
Valutagevinst	(11 737)	(10 622)
Valutatap	11 048	13 144
Netto andre gevinster(-)/tap	7 684	1 580

Valutagevinster og –tap i driftsselskapene klassifiseres på regnskapslinjen netto andre gevinster(-)/tap i oppstillingen av resultat.

10 Finanskostnader og –inntekter

Konsernets finanskostnader er primært knyttet til renter på langsiktig finansiering gjennom obligasjonslån og rentebytteavtaler. Videre har konsernet en kredittfasilitet for leasing. Se note 20 for beskrivelse og betingelser knyttet til de forskjellige lånene.

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Renter på kortsiktig gjeld mot kredittinstitusjoner	3 112	4 308
Renter på obligasjonslån	140 036	143 262
Renter på rentebytteavtaler - kontantstrømsikring	22 745	26 785
Renter på aksjonærlån	11 772	10 928
Renter på finansielle leieavtaler	3 381	4 759
Annen rentekostnad	4 175	3 969
Netto valutatap	17 445	-
Annen finanskostnad	27 759	13 238
Sum finanskostnader	230 425	207 250

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Renteinntekter	3 996	2 175
Netto valutagevinst	-	13 590
Annen finansinntekt	106	5
Sum finansinntekter	4 103	15 770

11 Skatt

Fordeling av årets skattekostnad

(NOK'000)	2017	2016
Avsetning for betalbar skatt	13 522	11 116
Endring i utsatt skatt	(13 879)	(36 565)
Avsatt (for mye)/for lite tidligere år	(4 276)	445
Skattekostnad	(4 633)	(25 003)

Forklaring av skattekostnaden

(NOK'000)	2017	2016
Resultat før skattekostnad	(28 062)	(111 158)
Skatt beregnet med nominell skattesats på resultat (24/25%)	(6 735)	(27 790)
Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader / skattepliktige inntekter	2 728	29
Effekt av endret skattesats	3 187	2 484
Effekt av forskjellige skatteregimer	462	(171)
Justering estimert skattekostnad tidligere år	(4 276)	445
Skattekostnad	(4 633)	(25 003)
Effektiv skattesats	16,5 %	22,5 %

Komponenter av utsatt skatt fordel

(NOK'000)	2017	2016
Varige driftsmidler	48 773	56 224
Gevinst- og taps konto	(31 110)	(40 450)
Regnskapsmessige avsetninger	35 632	30 619
Andre forskjeller	(218)	(7 048)
Rentesikring	2 143	5 972
Avskåret rentefradrag til fremføring	18 061	12 220
Underskudd til fremføring	28 066	38 725
Sum utsatt skatt fordel	101 347	96 262
Varige driftsmidler presentert som holdt for salg	7 980	-
Utsatt skatt fordel i oppstilling av finansiell posisjon	93 367	96 262

Utsatt skatt fordel og utsatt skatt forpliktelse er motregnet i den grad posisjonene knytter seg til samme skatteregime og det er tillatt. Konsernet har innregnet utsatt skatt fordel på avskåret rentefradrag og underskudd til fremføring knyttet til Norge. Dette er basert på en forventning om fremtidige overskudd, som er basert på nåværende resultater og godkjente budsjetter.

Ved utgangen av 2017 er skatteposisjoner direkte knyttet til varige driftsmidler forventet å avgå ved salg, presentert som holdt for salg i oppstilling av finansiell posisjon. Se note 27 for ytterligere informasjon.

Komponenter av utsatt skatt forpliktelse

(NOK'000)	2017	2016
Merverdier konsern fra oppkjøp (immaterielle eiendeler)	24 926	31 794
Utsatt skatt forpliktelse i oppstilling av finansiell posisjon	24 926	31 794

Bevegelse i netto utsatt skatt fordel

(NOK'000)	2017	2016
Inngående balanse 1. januar	(64 468)	(35 052)
Skatteeffekt av oppkjøp i regnskapsåret	-	(4 374)
Skatteeffekt av egenkapitaltransaksjoner	2 597	2 597
Skatteeffekt av rentebytteavtaler ført mot utvidet resultat	3 829	8 936
Endring utsatt skatt i skattekostnad	(18 155)	(36 565)
Driftsmidler presentert som holdt for salg	7 980	-
Omregningsdifferanser	(225)	(10)
Utgående balanse 31. desember	(68 442)	(64 468)

Betalbar skatt i oppstilling av finansiell posisjon

(NOK'000)	2017	2016
Betalbar skatt	16 861	14 456
Forskuddsskatt og øvrig til gode skatt	(1 210)	(2 484)
Betalbar skatt i oppstilling av finansiell posisjon	15 651	11 971

12 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler 2017 (NOK'000)	Varemerker	Kunde- kontrakter og -relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 1.1	35 000	317 002	77 648	1 235 986	1 665 636
Tilganger	-	-	4 539	-	4 539
Anskaffelseskost 31.12.	35 000	317 002	82 187	1 235 986	1 670 175

Akkumulerte avskrivninger 1.1.	-	243 777	61 225	-	305 002
Avskrivninger	-	24 852	7 561	-	32 413
Akkumulert avskrivninger 31.12.	-	268 629	68 786	-	337 415

Bokført verdi 31.12.	35 000	48 373	13 401	1 235 986	1 332 760
Estimert levetid		5-10 år	3-5 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær		

Immaterielle eiendeler 2016 (NOK'000)	Varemerker	Kunde- kontrakter og -relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 1.1	35 000	316 341	71 219	1 229 559	1 652 119
Virksomhetssammenslutninger*	-	-	-	6 427	6 427
Tilganger	-	-	6 429	-	6 429
Reklassifiseringer	-	661	-	-	661
Anskaffelseskost 31.12.	35 000	317 002	77 648	1 235 986	1 665 636

Akkumulerte avskrivninger 1.1.	-	213 097	57 455	-	270 552
Avskrivninger	-	30 680	3 770	-	34 450
Akkumulert avskrivninger 31.12.	-	243 777	61 225	-	305 002

Bokført verdi 31.12.	35 000	73 225	16 424	1 235 986	1 360 635
Estimert levetid		5-10 år	3-5 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær		

* Konsernet kjøpte i 2016 100% av aksjene i Sortera Norge AS, jf note 28.

Varemerker

Ved oppkjøpet av Veolia Miljø AS i 2011 overtok konsernet rettighetene til varemerkene Norsk Gjenvinning og Grønt Ansvar.

Kundekontrakter og relasjoner

I forbindelse med oppkjøpet av Veolia Miljø AS og Veidekke Gjenvinning AS i 2011, samt ved andre mindre oppkjøp, ble det identifisert verdier knyttet til kundekontrakter og kunderelasjoner. Kundekontrakter består av spesifikke kontrakter innen konsernets ulike forretningsområder, hvor det er gjort en konkret vurdering av alle større langtidskontrakter.

Videre er det identifisert vesentlige verdier knyttet til konsernets kunderelasjoner. Det er identifisert et betydelig antall kunder, og analyser av historiske data viser at konsernet opplever en høy kundelojalitet og lav avgang av kunder. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang.

Andre immaterielle eiendeler

Posten består i hovedsak av aktiverte kostnader knyttet til implementering av ERP-systemer for konsernet.

Goodwill

Goodwill er allokert per segment. Segmentene er valgt som nivå for testing av nedskrivning av goodwill. Goodwill stammer i hovedsak fra oppkjøpene av Veolia Miljø AS og Veidekke Gjenvinning AS i 2011, samt flere mindre oppkjøp i perioden 2012-2016.

Konsernets inndeling i segmenter fremgår av note 4. Under vises hvordan goodwill er allokert pr. driftssegment.

Goodwill per segment 2017 (NOK'000)	1.1	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	857 834	-	-	-	-	857 834
Metall	182 000	-	-	-	-	182 000
Renovasjon	109 000	-	-	-	-	109 000
Prosjektvirksomhet	11 816	-	-	-	47 000	58 816
Industri og Offshore	47 000	-	-	-	(47 000)	-
Andre forretningsområder	28 336	-	-	-	-	28 336
Sum goodwill	1 235 986	-	-	-	-	1 235 986

I 2017 har segmentet Industri og Offshore blitt oppløst, og tilhørende goodwill har blitt overdratt til segmentet prosjektvirksomhet som overtok aktivitetene.

Goodwill per segment 2016 (NOK'000)	1.1	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31.12
Gjenvinning	721 407	6 427	-	-	130 000	857 834
Metall	182 000	-	-	-	-	182 000
Renovasjon	109 000	-	-	-	-	109 000
Industri og Offshore	177 000	-	-	-	(130 000)	47 000
Andre forretningsområder	40 153	-	-	-	-	40 153
Sum goodwill	1 229 560	6 427	-	-	-	1 235 986

I 2016 ble virksomhetsområdene Farlig avfall og Kommunalteknisk overdratt fra Divisjon Industri & Offshore til Divisjon Gjenvinning.

Nedskrivningstest goodwill og varemerker

Konsernet har foretatt en nedskrivningstest på balanseført verdi varemerke og goodwill som følge av at disse eiendelene har udefinert levetid. Bruksverdi ble benyttet som mål på gjenvinnbart beløp. Testen omfatter netto nåverdianalyse av forventet framtidig kontantstrøm fra kontantgenererende enheter. Konsernet har identifisert virksomhet organisert i segmenter som respektive enheter for nedskrivningstest av goodwill. Nedskrivningstesten avdekket ikke behov for nedskrivning.

Kontantstrømmodell

Modellen er basert på fem års prognose av diskonterte kontantstrømmer basert på konsernets forretningsplan, tillagt en terminalverdi kalkulert med Gordons formel. Netto diskontert kontantstrøm er kalkulert før skatt. Modellen er basert på følgende antagelser:

Kontantstrøm

Med utgangspunkt i markedsutviklingen de siste årene, business planen ved oppkjøpet av Veolia Miljø og Veidekke Gjenvinning, samt føringer gitt av styret og eierne er det utarbeidet en strategisk plan for konsernet for årene 2018-2019. Den strategiske planen for kommende to år (NG Flow) er fokusert på en industrialisering mot foregående plan hvor kostnadskutt har stått i fokus (NG 200). Terminalleddet er beregnet med en årlig vekstrate på 2%.

WACC (Weighted average cost of capital)

For å beregne diskonteringsrente har konsernet benyttet CAPM som metode, og WACC er beregnet til 12,4 % før skatt. Egenkapitalkostnad er beregnet basert på norske 10 års statsobligasjoner, justert for en risikopremie og en illikviditetspremie knyttet til konsernet. Gjeldskostnad er beregnet basert på konsernets langsiktige finansiering og mål for gjeldsgrad.

En reduksjon på 1% i årlig vekstrate i terminalleddet vil ikke påvirke konklusjonen i nedskrivningstesten. Tilsvarende gjelder en 1% økning i WACC.

13 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler 2017 (NOK'000)	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner o.l.	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 1.1	394 094	852 941	324 735	13 713	1 585 483
Tilganger	13 814	93 882	45 947	21 495	175 139
Reklassifiseringer	4 406	2 461	-	(6 867)	-
Salg	(5 474)	(21 786)	(1 156)	-	(28 416)
Utrangering	(29 020)	(64 172)	(9 818)	-	(103 010)
Salg av virksomhet	-	(18 498)	-	-	(18 498)
Omregningsdifferanse	29	10 749	327	-	11 105
Anskaffelseskost 31.12.	377 849	855 578	360 036	28 341	1 621 803
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	106 115	352 746	110 873	-	569 735
Avskrivninger	30 012	101 758	55 757	-	187 526
Nedskrivninger	2 377	728	2 258	2 402	7 765
Salg	(2 539)	(19 569)	(744)	-	(22 852)
Utrangering	(29 020)	(64 172)	(9 818)	-	(103 010)
Salg av virksomhet	-	(16 652)	-	-	(16 652)
Omregningsdifferanse	27	7 429	217	-	7 674
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12.	106 973	362 267	158 543	2 402	630 185
Bokført verdi 31.12.	270 876	493 311	201 492	25 939	991 618
Estimert levetid	10 år -evig	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		
Eiendeler klassifisert som holdt for salg	139 203	60 119	46	-	199 368

Av samlede tilganger i 2017 knytter NOK 54,0 millioner seg til finansielle leieavtaler (NOK 51,6 millioner).

Konsernet vurderer løpende strategiske- og finansielle muligheter for å optimalisere verdien på konsernets eiendomsmasse. På tidspunkt for avleggelse av dette årsregnskapet er NOK 199 millioner av balanseført verdi på varige driftsmidler presentert som eiendeler holdt for salg i oppstillingen av finansiell posisjon. Se note 27 og 29 for ytterligere informasjon knyttet til eiendeler klassifisert som holdt for salg.

Varige driftsmidler 2016 (NOK'000)	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner o.l.	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 1.1	414 425	1 002 612	358 152	20 721	1 795 910
Virksomhetssammenslutninger*	-	11 040	233	-	11 273
Tilganger	33 064	92 933	57 625	10 872	194 494
Reklassifiseringer	3 308	13 388	525	(17 882)	(661)
Salg	(18 230)	(37 396)	(457)	-	(56 084)
Utrangering	(38 432)	(219 323)	(91 137)	-	(348 892)
Omregningsdifferanse	(41)	(10 313)	(206)	2	(10 558)
Anskaffelseskost 31.12.	394 094	852 941	324 735	13 713	1 585 483
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	115 624	503 527	144 791	-	763 942
Avskrivninger	32 633	102 657	57 366	-	192 656
Nedskrivninger	3 429	2 232	348	-	6 009
Salg	(7 111)	(30 528)	(349)	-	(37 988)
Utrangering	(38 432)	(219 323)	(91 137)	-	(348 892)
Omregningsdifferanse	(28)	(5 819)	(146)	-	(5 992)
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12.	106 115	352 746	110 873	-	569 735
Bokført verdi 31.12.	287 978	500 194	213 862	13 713	1 015 748
Estimert levetid	10 år -evig	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		

* konsernet har i 2016 kjøpt alle utestående aksjer i Sortera Norge AS. Se note 28 for ytterligere informasjon knyttet til virksomhetssammenslutningen.

Konsernet har inngått avtaler som gir framtidige investeringsforpliktelser knyttet til anleggsmidler. Inngåtte kontrakter på investeringer som ikke har begynt å løpe pr 31.12:

Investeringsforpliktelser (NOK'000)	2017	2016
Varige driftsmidler	22 253	21 921
Sum investeringsforpliktelser	22 253	21 921

Finansielt leasede driftsmidler

Konsernet leaser en rekke forskjellige maskiner og kjøretøy under finansiell lease. Driftsmidlene inngår i kategorien maskiner og anlegg med følgende balanseført verdi:

Finansiell leasing – bokført verdi (NOK'000)	2017	2016
Anskaffelseskost – balanseført leieavtale	271 456	224 977
Akkumulert avskrivning	(139 921)	(123 416)
Balanseført verdi 31.12.	131 535	101 561

For ytterligere informasjon knyttet til finansielle leieavtaler se note 20.

14 Investeringer i tilknyttede selskaper

Konsernet har interesser i fire tilknyttede selskap. Opplyst eierandel tilsvarer stemmeandel.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel
Østlandet Gjenvinning AS	Hamar	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	Egersund	50 %
Pasa AS	Porsgrunn	38 %
Litenogstor Transport AS	Oslo	34 %
Heggvin Alun AS	Hamar	50 %

Følgende tabell viser bevegelsen i balanseført verdi av konsernets andel i de tilknyttede selskapene;

(NOK'000)	1.1	Investering	Utbytte	Andel av resultat	31.12
Østlandet Gjenvinning AS	11 644	-	(2 500)	3 154	12 298
Egersund Omsetningsgård AS	2 129	-	-	15	2 143
Pasa AS	690	-	-	69	759
Litenogstor Transport AS	-	5 000	-	(317)	4 683
Heggvin Alun AS	657	1 000	-	(181)	1 476
Sum	15 119	6 000	(2 500)	2 741	21 360

Interessen i Østlandet Gjenvinning AS er vurdert å være vesentlig for konsernet. Følgende tabell oppsummerer finansielle nøkkeltal for konsernet Østlandet Gjenvinning AS (100%) med døtre. Årsresultat er for konsernet som helhet – både aksjonærer i morselskapet og minoritet i datterselskap.

Finansielle nøkkeltall Østlandet Gjenvinning med døtre

(NOK'000)	2017	2016
Driftsinntekter	180 505	174 276
Årsresultat	6 911	8 554
Omløpsmidler	47 271	56 092
Anleggsmidler	41 063	43 517
Sum eiendeler	88 335	99 609
Egenkapital	45 335	41 662
Kortsiktig gjeld	28 969	31 553
Langsiktig gjeld	14 030	26 394
Sum egenkapital og gjeld	88 335	99 609

15 Varer

(NOK'000)	2017	2016
Råvarer	62 957	46 504
Ferdig tilvirkede varer	41 018	33 362
Reservedeler	8 740	5 199
Sum varelager	112 716	85 065

(NOK'000)	2017	2016
Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	112 716	85 065
Sum varelager	112 716	85 065

Varelager består av positive fraksjoner hvor konsernet kjøper produktene fra oppstrømsleverandører. I linjen varekostnad inngår kostnad knyttet til innkjøp av positive fraksjoner som er solgt i regnskapsåret.

Det er innregnet varekostnader fra solgte varer i 2017 med NOK 796,0 millioner (2016: NOK 589,2 millioner). Disse varekostnadene er inkludert på regnskapslinjen varekostnader. Nedskrivninger til netto realiserbar verdi er inkludert i varekostnad fra solgte varer med NOK 4,8 millioner i 2016. Regnskapslinjen varekostnad i oppstillingen av resultat består av kostnader knyttet til innkjøpte varer som beskrevet over, og varekostnader knyttet til nedstrømsløsninger for negative fraksjoner.

16 Kundefordringer og andre fordringer

(NOK'000)	2017	2016
Kundefordringer (brutto)	594 909	492 957
Avsetning for tap på kundefordringer	(6 562)	(8 397)
Sum kundefordringer	588 348	484 561

(NOK'000)	2017	2016
Forskuddsbetalte kostnader	25 990	23 656
Opptjent ikke fakturert inntekt	78 427	73 980
Scomi-fordring	9 016	9 397
Andre kortsiktige fordringer	11 321	16 069
Sum andre fordringer	124 754	123 103

(NOK'000)	2017	2016
Forskuddsbetalt deponileie	38 215	33 117
Andre langsiktige fordringer	6 027	6 370
Sum andre langsiktige fordringer	44 242	39 487

Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer er vurdert å ikke være vesentlig forskjellig fra bokført verdi. Forfallstabell og endring i avsetning for tap i kundefordringer er spesifisert i note 24. Konsernet drifter deponier på leid grunn, og har påtatt seg kontraktsfestede investeringsforpliktelser i infrastruktur, lukking av deponi og øvrige installasjoner som tilfaller grunneier. Gjennomføring av investeringene er kontraktsfestet, men det er usikkerhet knyttet til størrelse på investeringen og tidfesting. Beste estimat på framtidige investeringer er:

(NOK'000)	Mindre enn ett år	Mellom ett og fem år	Mer enn fem år
Fremtidige investeringsforpliktelser	6 450	24 524	-

Som en del av offentlige godkjenninger til deponi, plikter konsernet å avsette for etterdrift av deponiene. Avsetning på TNOK 1 597 (2016: TNOK 1 086) inngår i regnskapslinjen andre avsetninger for forpliktelser. Kostnader knyttet til investeringer og etterdrift regnskapsføres som annen driftskostnad i takt med fyllingsgrad i deponiene. I tillegg til investeringer plikter konsernet å betale en deponileie til grunneier - grunneieravgift, basert på mottatt masser og lønnsomhet i prosjektene. Det er ikke avsatt for denne løpende forpliktelsen.

17 Kontanter og kontantekvivalenter

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Kontanter og bankinnskudd	174 029	166 978
Bundne bankinnskudd	2 966	747
Sum kontanter og kontantekvivalenter	176 995	167 724

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
NOK	174 840	132 255
DKK	(8 711)	(5 014)
EUR	28 466	29 540
USD	1 064	11 930
SEK	(18 910)	(6 421)
GBP	247	5 434
Sum kontanter og kontantekvivalenter	176 995	167 724

18 Aksjekapital og overkurs

Alle aksjer i VV Holding AS har like rettigheter og alle aksjer er eid av VV Holding II AS.

	2017	2016
Antall aksjer 31.12.	453 479	453 479
Pålydende	100	100

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Aksjekapital	45 348	45 348
Overkurs	330 011	330 011
Annen innskutt egenkapital*	17 429	9 314

*Annen innskutt egenkapital knytter seg til konsernbidrag VV Holding AS har mottatt fra morselskap (VV Holding II AS) og mors morselskap (POS Holding AS).

19 Annen egenkapital

Bevegelse i annen egenkapital 2017 (NOK'000)	Omregnings differanse	Pensjon	Rentesikring	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 1.1	3 890	(1 233)	21 501	(333 705)	(309 547)
Årsresultat	-	-	-	(32 359)	(32 359)
Årets utvidede resultat					
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	5 948	-	-	-	5 948
Rentesikring (sikringsbokføring)	-	-	15 567	-	15 567
Skatt knyttet til rentesikring	-	-	(3 736)	-	(3 736)
Skatt effekt av endring i skattesats	-	-	(93)	-	(93)
Transaksjoner med aksjonærene:					
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	108	108
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(15 820)	(15 820)
Balanseført verdi 31.12	9 838	(1 233)	33 238	(381 776)	(339 932)

Bevegelse i annen egenkapital 2016 (NOK'000)	Omregnings differanse	Pensjon	Rentesikring	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balanseført verdi 1.1	8 996	(1 233)	(4 313)	(235 458)	(232 009)
Årsresultat	-	-	-	(92 099)	(92 099)
Årets utvidede resultat					-
Omregningsdifferanser knyttet til valuta	(5 106)	-	-	-	(5 106)
Rentesikring (sikringsbokføring)	-	-	34 750	-	34 750
Skatt knyttet til rentesikring	-	-	(8 687)	-	(8 687)
Skatt effekt av endring i skattesats	-	-	(249)	-	(249)
Transaksjoner med aksjonærene:					
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	6 027	6 027
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(12 174)	(12 174)
Balanseført verdi 31.12	3 890	(1 233)	21 501	(333 705)	(309 547)

20 Lån og finansielle leieavtaler

(NOK'000)	2017	2016
Obligasjonslån	2 216 728	2 204 711
Gjeld til foretak i samme konsern	158 927	147 154
Finansielle leieavtaler	97 451	75 078
Gjeldsbrevlån og andre lån	1 628	4 224
Sum langsiktige lån	2 474 734	2 431 168

(NOK'000)	2017	2016
Påløpte renter obligasjonslån	31 247	32 960
Finansielle leieavtaler	31 619	26 266
Gjeldsbrevlån og andre lån	5 101	5 747
Kortsiktig lånefasilitet	549	459
Sum kortsiktige lån	68 516	65 432

Sum lån	2 543 250	2 496 600
----------------	------------------	------------------

Følgende tabell viser sammenhengen mellom balanseført- og virkelig verdi på lånene;

(NOK'000)	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2017	2016	2017	2016
Obligasjonslån	2 247 975	2 237 671	2 276 348	2 060 670
Gjeld til foretak i samme konsern	158 927	147 154	167 632	134 772
Gjeldsbrev og andre lån	6 729	9 971	6 729	9 971
Finansielle leieavtaler	129 071	101 344	129 071	101 344
Lånefasilitet	549	459	549	459
Sum lån	2 543 250	2 496 600	2 580 328	2 307 216

Se påfølgende informasjon for hver type av lån for beskrivelse av grunnlaget for beregningene av virkelig verdi.

Følgende tabell viser endringen i lån som stammer fra kontantstrømmer og endringer uten kontanteffekt:

(NOK'000)	31.12.2016	Kontant- strømmer	Omregnings- effekter	Andre endringer	31.12.2017
Obligasjonslån	2 235 000	-	-	-	2 235 000
Gjeld til foretak i samme konsern	147 154	-	-	11 772	158 927
Gjeldsbrevlån og andre lån	4 223	(1 590)	-	-	2 633
Finansielle leieavtaler	101 344	(28 116)	1 889	53 953	129 071
Lånefasilitet	-	-	-	-	-
Sum lån (hovedstol)	2 487 722	(29 706)	1 889	65 726	2 525 631
Opptakskostnader (obligasjonslån)	(30 289)	-	-	12 017	(18 272)
Påløpte renter	39 167	(173 361)	-	170 085	35 891
Sum lån	2 496 600	(203 067)	1 889	247 828	2 543 250

Poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter i kontantstrømoppstillingen består av:

(NOK'000)	2017	2016
Rentekostnader (note 10)	185 221	194 011
Andre poster	2 114	(13 008)
Poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter	187 335	181 003

Obligasjonslån

10. juli 2014, utstedte VV Holding AS et obligasjonslån med flytende rente, pålydende MNOK 2 235, som forfaller til betaling 10. juli 2019 i sin helhet. Obligasjonslånet ble notert på Oslo Børs 12. juni 2015. Renten settes kvartalsvis til tre måneders NIBOR +525 basispunkter. Innenfor gjeldende låneavtale kan VV Holding AS utstede ytterligere obligasjoner på opptil NOK 500 millioner så fremt konsernet oppfyller vilkårene knyttet til finansielle måltall i låneavtalen. Inntil fem virkedager før forfallsdato kan netto rentebærende gjeld over EBITDA ikke være større enn;

- 4.50 fra 18 måneder til 48 måneder etter utstedelsesdato
- 4.00 fra 48 måneder etter utstedelsesdato

Posten obligasjonslån består av:

(NOK'000)	2017	2016
Hovedstol	2 235 000	2 235 000
Påløpte renter	31 247	32 960
Opptakskostnader	(18 272)	(30 289)
Bokført verdi	2 247 975	2 237 671

Da obligasjonslånet er notert på Oslo børs har siste observerte kurs i 2017, 101,85 (92,2) blitt benyttet ved beregning av virkelig verdi. Virkelig verdi av obligasjonslånet er hovedstol målt til observert kurs 101,85.

Gjeld til foretak i samme konsern

Gjeld til foretak i samme konsern er konsernintern finansiering fra morselskapet VV Holding II AS. Lånet forfaller 8. juli 2020. Lånet renteberegnes med en fast rente på 8% som legges til hovedstol en gang i året. Virkelig verdi av gjelden er beregnet ved å neddiskontere fremtidig beløp til forfall 8. juli 2020 med implisitt markedsrente på obligasjonen per 27.12.2017 – 5,70 % (se informasjon om obligasjonslånet over).

Finansielle leieavtaler

Konsernet har en ramme på MNOK 270 som kan benyttes til å leie driftsmidler på finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler renteberegnes med 3 måneders NIBOR + 200 basispunkter.

(NOK'000)	2017	2016
Mindre enn 1 år	34 936	29 109
Mellom 1 og 5 år	82 014	62 127
Mer enn 5 år	22 031	17 631
Sum fremtidig minimumsleie	138 981	108 867
Fremtidige finanskostnader på finansielle leieavtaler	9 910	7 523
Nåverdi av finansielle leieavtaler	129 071	101 344

Rentekostnad knyttet til finansiell leasing fremkommer av note 10.

Nåverdi av finansielle leieavtaler fordelt på forfallsintervaller:

(NOK'000)	2017	2016
Mindre enn 1 år	31 619	26 266
Mellom 1 og 5 år	76 165	58 648
Mer enn 5 år	21 287	16 429
Sum nåverdi av finansielle leieavtaler	129 071	101 344

Virkelig verdi av finansielle leieavtaler er forventet å tilsvare regnskapsført verdi da renten er vurdert å være markedsrente på tilsvarende kontrakter.

Lånefasilitet

(NOK'000)	2017	2016
Ubenyttet lånefasilitet	200 000	200 000

Konsernet har en lånefasilitet (revolver) som kan benyttes ved behov. Trekk på lånefasiliteten renteberegnes med 3 måneders NIBOR + 300 basispunkter.

Gjeldsbrevlån og andre lån

Gjeldsbrevlån og andre lån er flere mindre lån fra kredittinstitusjoner og selskaper, samt påløpte renter på rentebytteavtaler. Lånene er tatt opp på markedsvilkår som er på nivå med øvrig finansiering. Virkelig verdi av lånene og påløpte renter er vurdert å være tilsvarende regnskapsført verdi da avtalt rente er på markedsmessige vilkår.

Sikkerhetsstillelse og garantier

Som del av finansieringen av konsernet har følgende selskaper stilt påkravsgaranti for obligasjonslånet og kredittfasiliteter, Norsk Gjenvinning Norge AS, Norsk Gjenvinning AS, Norsk Gjenvinning Industri AS, Norsk Gjenvinning Metall AS, Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS, Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, Norsk Gjenvinning Downstream AS, NG Vekst AS, Norsk Makulering AS, Bingsa AS, Hegstadmoen 7 AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS, Øra Eiendom Utvikling AS, Humlekjær & Ødegaard AS, Norsk Gjenvinning M3 AS, Løvaas Transportfirma AS og Nordisk Återvinning Service AB.

(NOK'000)	Balanseført verdi	Pant
Aksjer	-	3 500 000
Varige driftsmidler	935 694	3 500 000
Kundefordringer	520 068	3 500 000
Varelager	111 325	3 500 000

Konsernet har følgende garantier per 31.12.:

(NOK'000)	2017	2016
Driftsgarantier	93 068	77 506
Husleiegaranti	55 568	43 114
Kontraktsgaranti	56 096	38 357
Skattetrekksgaranti	39 000	39 050

21 Andre avsetninger for forpliktelser

2017 (NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakter	Miljø- og opprydningss- forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 1.1	72 500	6 740	27 690	9 487	116 417
Tilkommet nye avsetninger	727	-	9 713	800	11 240
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(1 975)	(535)	(2 510)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 198)	(2 362)	(8 531)	(3 902)	(19 993)
Balanseført verdi 31.12	68 029	4 378	26 897	5 850	105 154
Klassifisert som:					
- langsiktig	62 500	1 519	11 272	-	75 292
- kortsiktig	5 529	2 859	15 625	5 850	29 862

2016 (NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakter	Miljø- og opprydningss- forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 1.1	77 500	9 200	16 737	7 328	110 765
Tilkommet nye avsetninger	-	606	14 404	6 009	21 019
Tilbakeføring ubenyttede avsetninger	-	-	(3 000)	-	(3 000)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 000)	(3 066)	(451)	(3 850)	(12 367)
Balanseført verdi 31.12	72 500	6 740	27 690	9 487	116 417
Klassifisert som:					
- langsiktig	67 500	4 142	18 929	2 960	93 531
- kortsiktig	5 000	2 598	8 761	6 527	22 886

Avsetninger forpliktelser innbefatter estimatusikkerhet og er regnskapsført som beste estimat med utgangspunkt i tilgjengelig informasjon per datoen for avleggelse av årsregnskapet.

Leiefordel

Norsk Gjenvinning Norge AS leier Haraldrudveien 31-35 av Haraldrudveien Eiendom AS. 30.6.2011 ble leieavtalen reforhandlet, og leien ble justert fra opprinnelig leie til ny markedsleie. Norsk Gjenvinning Norge AS mottok MNOK 100 fra utleier som en kompensasjon for justering av leien. Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over gjenværende leietid på ny leieavtale. Utløpsdato på opprinnelig leieavtale var 30.08.2021. Ny leieavtale løper til 30.6.2031.

Tapskontrakter

Konsernet identifiserte i 2015 en tapskontrakt i Renovasjonsdivisjonen som løper frem til august 2019, med en opsjon på to års forlengelse for motparten. Ved utgangen av 2017 er det avsatt NOK 4,0 millioner knyttet til denne tapskontrakten, som er målt til neddiskontert verdi av fremtidig forventning til netto uunngåelige kostnader. Det er lagt til grunn en forventning om at opsjonen vil bli utøvd.

Miljø- og oppryddingsforpliktelser

Konsernet har gjennom sin virksomhet forpliktelser knyttet til lovpålagte etterdriftsfond tilknyttet avfallsdeponier, oppryddingsansvar og potensielt ansvar tilknyttet til miljøfarlig utslipp. I den grad det foreligger en juridisk eller selvpålagt forpliktelse, avsetter konsernet forventet verdi på forpliktelsene.

Andre avsetninger

Andre avsetninger inkluderer forpliktelser som ikke faller inn under kategoriene nevnt ovenfor. Betinget forpliktelse fra oppkjøp i 2013 har i sin helhet blitt betalt i 2017.

Betingede forpliktelser

Norsk Gjenvinning Offshore AS har mottatt en kompensasjon fra Veolia Propreté som følge av usikre fordringer mot Scomi (se note 24). Norsk Gjenvinning Offshore AS er pliktig å tilbakebetale inntil NOK 12,5 millioner til Veolia Propreté betinget at kravet mot Scomi innbetales. Det er ikke innregnet noen forpliktelse knyttet til dette forholdet.

22 Annen kortsiktig gjeld

(NOK'000)	2017	2016
Påløpte kostnader	300 758	251 023
Offentlige avgifter	85 870	85 095
Avsatte nedstrømskostnader*	17 496	23 443
Annen kortsiktig gjeld	3 318	10 342
Sum annen kortsiktig gjeld	407 442	369 903

* Avsatte nedstrømskostnader: For mottatt avfall som ved periodeslutt ikke er levert til endelig nedstrømsløsning avsetter konsernet for forventede utgifter til transport og behandling.

23 Finansiell risikostyring

Risikostyring i konsernet er en integrert del av virksomhetens aktiviteter. Risikostyring er delt mellom operasjonelle enheter som har hovedansvaret for relevant operasjonell og kommersiell risikostyring innenfor deres virksomhetsområder, og konsernledelsen som har hovedansvaret for finansiell risikostyring i henhold til retningslinjer satt av styret.

Administrasjonen etablerer retningslinjer og prosedyrer for å styre risiko og koordinere og implementere en overordnet risikovurdering for konsern. Under følger en beskrivelse av relevante risikoer som til enhver tid kan påvirke konsernet finansielt.

23.1 Finansielle risikofaktorer

Konsernets virksomhet medfører at det blir eksponert for flere finansielle risikoer: markedsrisiko (inkludert valutarisiko, renterisiko og prisrisiko), kredittisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsprogram fokuserer på det uforutsigbare i de finansielle markedene og tilstreber å minimere potensiell negativ effekt på konsernets finansielle tall. Konsernet bruker finansielle instrumenter i form av derivater for å sikre seg mot en viss risikoeksponering.

Finansiell risikostyring håndteres av finansavdelingen etter retningslinjer som er satt av styret. Finansavdelingen identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med konsernets operasjonelle enheter. Styret utarbeider prinsipper for overordnet risikostyring, inkludert retningslinjer som dekker spesifikke områder som for eksempel valutarisiko, renterisiko og bruken av finansielle instrumenter i form av derivater.

23.1.1 Markedsrisiko

Valutarisiko

Konsernet har internasjonale virksomheter og er eksponert for valutarisiko som oppstår som følge av transaksjoner i flere typer valutaer. Dette er primært SEK, DKK, EUR og USD. Valutarisiko oppstår som følge av transaksjoner knyttet til drift, eiendels- og gjeldsposter i utenlandsk valuta og nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter. Særlig nedstrøms transaksjoner er eksponert mot endringer i valutakurser. Enhver vesentlig endring i valutaen nevnt over kan potensielt påvirke konsernet negativt.

Håndtering av valutarisiko utføres av finansavdelingen. Konsernselskaper estimerer deres totale eksponering mot valutarisiko på en seks til tolv måneders rullerende basis. Valutarisiko oppstår som følge av transaksjoner knyttet til drift, eiendels- eller gjeldsposter utført i en valuta som ikke er selskapets funksjonelle valuta. Basert på konsernselskapenes estimerer utfører finansavdelingen beregninger på forventet netto kontantstrøm (i hovedsak eksport, kjøp av varer og investeringer i eiendeler) i hver enkelt vesentlige utenlandske valuta for de påfølgende seks til tolv månedene. Finansavdelingens retningslinjer for risikostyring er å sikre mellom 50-100 % av forventet kontantstrøm seks til tolv måneder frem i tid.

Konsernet har ulike investeringer i utenlandske virksomheter, hvor netto eiendeler er eksponert mot utenlandsk valutarisiko. Slike valutaeksponeringer er ikke vurdert å ha vesentlig påvirkning, og er dermed ikke sikret. Tabellen under oppsummerer påvirkningen en endring i de utenlandske valutaene som selskapet er eksponert for, har på konsernets resultat etter skatt. Analysen er basert på forutsetningen om at utenlandsk valutakurs øker (NOK svekkes) med 10 % i gjennomsnitt gjennom året, med alle andre variabler holdt konstant og uten bruk av derivater for sikringsformål. Konsernets valutarisiko er begrenset av både naturlig sikring (inntekter og kostnader i valuta) samt bruk av derivater.

(NOK'000)	2017	2016
NOK/USD	20 743	18 151
NOK/EUR	38 165	31 953
NOK/SEK	-7 862	-4 572
NOK/DKK	691	676

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av langsiktig gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernet håndterer renterisikoen knyttet til kontantstrømmen ved å benytte seg av rentebytteavtaler. Rentebytteavtalene har den økonomisk effekt gjennom at de konverterer flytende renter til faste renter. Generelt låner konsernet langsiktig til flytende rente og «bytter» dem til faste renter. I en rentebytteavtale inngår konsern en avtale med motpart om å bytte differansen mellom faste og flytende renter til nominelle verdier hvert kvartal. Det benyttes sikringsbokføring knyttet til rentebytteavtaler. Gruppens retningslinjer er å sikre ca. 60 % av sine lån inngått med variable renter. Rentebytteavtaler er spesifisert i note 25.

Dersom rentene på gjeld og bankinnskudd i gjennomsnitt hadde vært 10 basispunkter høyere/lavere gjennom året, gitt at alle andre variabler hadde vært holdt konstant, ville resultat etter skatt blitt MNOK 0,8 lavere/høyere.

Sensitivetsberegningen tar hensyn til åpne rentebytteavtaler. Effekt på resultatet skyldes i hovedsak høyere/lavere renter på lån inngått med variabel rentesats uten sikring.

Prisrisiko

Konsern er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Prissvingninger i råvarer har generelt økt signifikant de senere år og kan ha vesentlig påvirkning på konsernets resultater. Konsernets resultater er primært påvirket av prisutviklingen på våre hovedprodukter, jernholdige og ikke-jernholdige metaller, papir og avfallsutvunnet brennstoff.

Vår hovedstrategi knyttet til risikostyringen er å begrense eksponeringen for prisendringer. Dette oppnås ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisiko som knytter seg til metall som avdekkes under avfallssorteringsprosessen (det er ikke mulig å sikkert estimere disse volumene) sikres i finansielle markeder på månedlig basis. Disse sikringene baseres på estimerte volumer og tidfesting, og er således ikke en perfekt sikring og effekten føres over resultatregnskapet.

En indikasjon på sensitiviteten knyttet til prissvingninger og effekten på salgsinntekter fra våre hovedprodukter er vist i tabellen under. Årlig sensitivitet er basert på normalt volum gjennom et år og basert på forutsetningen om at råvarepriser knyttet til nedstrøm øker med 10 %, gitt at alle andre variabler holdes konstant (herunder priser oppstrøm). Effekter knyttet til metallderivater er ikke hensyntatt.

(NOK'000)	2017	2016
Papir	37 575	33 131
Ikke jernholdige metaller	44 434	41 535
Jernholdige metaller	47 194	32 568
Avfallsbasert brennstoff	-19 364	-17 973

Kredittrisiko

Kredittrisiko er håndtert på konsernnivå. Kredittrisiko oppstår fra blant annet bankinnskudd, finansielle instrumenter og innskudd i banker og finansinstitusjoner. I tillegg oppstår risikoen gjennom eksponering overfor kunder, inkludert utestående fordringer og kontraktsfestede transaksjoner. For banker og finansinstitusjoner er det kun individuelle parter med en rate på minimum «A» som aksepteres. Kredittrisiko knyttet til hver enkelt nye kunde er analysert og vurdert før det gis et tilbud om betalings- og leveringsvilkår. Hvis kunder er vurdert individuelt i sin kredittscore, er det disse vurderingene som legges til grunn. Hvis det ikke eksisterer noen individuell kredittvurdering vil man vurdere kredittkvaliteten gjennom å ta hensyn til kundens finansielle posisjon, tidligere erfaringer og andre relevante faktorer. Individuelle risikogrenser er fastsatt basert på interne og eksterne ratinger i henhold til retningslinjer fastsatt av konsern. Utnyttelsen av kredittgrensene blir jevnlig overvåket.

Det er kredittrisiko knyttet til derivater. Denne risikoen er begrenset ved at det kun gjøres handler med finansinstitusjoner med kredittrating AA eller bedre.

Likviditetsrisiko

Estimering av fremtidige kontantstrømmer utføres av finansavdelingen felles for konsern. Finansavdelingen overvåker rullerende prognoser for konsernets likviditetskrav for å sikre at man har et tilfredsstillende nivå på kontantbeholdningen for å møte operasjonelle behov, samt til enhver tid opprettholde en tilfredsstillende margin på den uutnyttede lånefasiliteten for å sikre at konsern ikke er i brudd med kravene som er satt i låneavtalen. Slik estimering av fremtidige kontantstrømmer tar hensyn til konsernets planer for gjeldsfinansiering, lånavtalevilkår og etterlevelse av interne krav til forholdstall i balansen. Overskuddslikviditet hos hvert enkelt selskap, utover de krav som settes til arbeidskapitalen, er innskudd på rentebærende konti hos finansinstitusjoner.

Tabellen nedenfor spesifiserer konsernets finansielle forpliktelser som ikke er derivater klassifisert i henhold til forfallsstrukturen. Klassifisering er gjennomført i henhold til forfallstidspunktet i kontrakten. Beløpene i tabellen er avtalte udiskonterte kontantstrømmer.

31.12.2017 (NOK'000)	under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	142 083	2 532 874	974
Finansielle leieavtaler	34 936	82 014	22 031
Leverandør- og annen gjeld	291 055	-	-
Finansielle garantier	27 772	-	-
31.12.2016 (NOK'000)	under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	198 121	2 652 079	-
Finansielle leieavtaler	29 109	62 127	17 631
Leverandør- og annen gjeld	249 058	-	-
Finansielle garantier	28 135	-	-

Lån som forfaller i perioden 1-5 år består i hovedsak av obligasjonslån på MNOK 2 235 som forfaller i sin helhet 10. juni 2019. Konsernets rentebytteavtaler er ikke medtatt da kontantstrømmen knyttet til rentebytteavtaler er sammenfallende med betaling av renter på obligasjonslånet og gir en fast kontantstrøm på den sikrede delen av Lånet.

23.2 Kapitalforvaltning

Konsernets målsetting knyttet til kapitalforvaltning er å sikre konsernets mulighet for fortsatt drift for å kunne gi eierne og andre interessenter avkastning på investeringen, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnaden.

For å kunne opprettholde eller justere kapitalstrukturen, vil konsern kunne dele ut kapital til eierne, utstede nye aksjer eller selge eiendeler for å redusere gjelden. Konsern overvåker kapitalen basert på gjeldsgraden. Gjeldsgraden er beregnet som netto gjeld delt på justert EBITDA. Netto gjeld er basert på totale gjeldsforpliktelser (inkludert rentebærende gjeld før opptakskostnader, og ikke-rentebærende gjeld som vist i balansen til konsern) redusert med kontanter og kontantbeholdning.

Justert EBITDA benyttes for å vurdere den underliggende lønnsomheten i virksomheten i en gitt periode. Dette er en finansiell indikator som ikke er definert under IFRS. Tallstørrelsen beregnes ved å justere EBITDA for ethvert element (positiv eller negativ) med karakter av å være engangshendelse, ikke gjentakende, ekstraordinær, uvanlig eller eksepsjonell. Justert EBITDA fremkommer på følgende vis:

(NOK'000)	2017	2016
EBITDA	423 225	309 059
Endring i avsetning for tapskontrakt	-2 114	-3 066
Gevinst ved salg av eiendom	-	-17 310
Stengning av deponi	-7 000	7 101
Andre ikke gjentakende poster	250	4 264
Justert EBITDA	414 361	300 048

Gjeldsgraden 31. desember var følgende:

(NOK'000)	2017	2016
Kontanter og kontantekvivalenter	176 995	167 724
Lånefasilitet	549	459
Leasing fasilitet	129 071	101 344
Obligasjonslån	2 270 335	2 273 707
Banklån	2 641	4 224
Netto gjeld	2 225 600	2 212 010
Justert EBITDA	414 361	300 048
Gjeldsgrad	5,37	7,37

Se vedlegg 1 for definisjoner og beskrivelser av de alternative resultatmålene som presenteres over.

24 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter etter kategori

31.12.2017 (NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler:				
Kundefordringer	588 348	-	-	588 348
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	104 791	-	-	104 791
Kontanter og kontantekvivalenter	176 995	-	-	176 995
Sum eiendeler	870 134	-	-	870 134
Forpliktelser:				
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	2 414 179	-	-	2 414 179
Finansielle leieavtaler	129 071	-	-	129 071
Andre finansielle forpliktelser	-	16 015	9 318	25 334
Leverandørgjeld	287 738	-	-	287 738
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	321 572	-	-	321 572
Sum forpliktelser	3 152 559	16 015	9 318	3 177 893

31.12.2016 (NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler:				
Kundefordringer	484 561	-	-	484 561
Andre finansielle eiendeler	-	3 581	-	3 581
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	105 817	-	-	105 817
Kontanter og kontantekvivalenter	167 724	-	-	167 724
Sum eiendeler	758 102	3 581	-	761 683
Forpliktelser:				
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	2 395 256	-	-	2 395 256
Finansielle leieavtaler	101 344	-	-	101 344
Andre finansielle forpliktelser	-	-	24 885	24 885
Leverandørgjeld	238 716	-	-	238 716
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	284 808	-	-	284 808
Sum forpliktelser	3 020 124	-	24 885	3 045 009

Kreditverdighet i finansielle eiendeler

Kreditrisiko i finansielle instrumenter som ikke er forfalt eller som ikke har vært gjenstand for nedskrivning vises ved bruk av eksterne kredittvurderinger (der slike er tilgjengelige) eller intern klassifisering av historisk informasjon om brudd på kredittbetingelser.

Alle nye kunder kredittvurderes ved inngåelse av kundeforhold. Videre deles kunder inn i tre grupper:

- Gruppe 1 – kunder som ikke har forfalt eller innen 30 dager over forfall.
- Gruppe 2 – kunder som ligger mellom 31 og 90 dager over forfall.
- Gruppe 3 – kunder over 91 dager eller som er sendt til inkasso.

(NOK'000)	2017	2016
Gruppe 1	573 938	467 673
Gruppe 2	11 610	17 173
Gruppe 3	9 361	8 111
Sum kundefordringer (brutto)	594 909	492 957

Forfalte ikke nedskrevne kundefordringer:

(NOK'000)	2017	2016
Inntil 3 måneder	147 522	105 435
3 til 6 måneder	2 266	2 707
Sum forfalte ikke nedskrevne kundefordringer	149 788	108 141

Basert på historiske data benytter konsernet en sjablong for avsetning til tap på kundefordringer. I tillegg gjøres det en individuell vurdering av fordringsmassen. Avsetning til tap er vurdert å dekke de faktiske tapene som forventes knyttet til kundefordringer.

Regnskapsført verdi av konsernets kundefordringer pr. valuta:

(NOK'000)	2017	2016
NOK	481 139	398 475
DKK	5 645	9 631
EUR	51 700	37 445
USD	23 421	19 391
SEK	26 400	24 885
Andre valutaer	6 604	3 129
Sum kundefordringer (brutto)	594 909	492 957

Bevegelse i avsetning for nedskrivning på kundefordringer:

(NOK'000)	2017	2016
Avsetning til tap på krav 1.1	8 397	4 624
Avsetning for nedskrivning av fordringer	7 030	9 616
Fordringer som er avskrevet i løpet av året	(7 839)	(4 992)
Tilbakeføring av ubenyttede avsetninger	(1 027)	(851)
Avsetning til tap på krav 31.12	6 562	8 397

Avsetningen for og reverseringen av tap på kundefordringer er inkludert i andre driftskostnader i resultatregnskapet. Beløp ført mot avsetningskontoen er avskrevet når det ikke er noen forventning om å inndrive ytterligere kontanter.

De øvrige klasser innen kundefordringer og andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

Maksimal eksponering for kredittrisiko på balansedagen er lik bokført verdi av hver klasse av kundefordringer som beskrevet ovenfor. Konsernet har ingen pant som sikkerhet.

Scomi-fordring

I 2009 ble det inngått et samarbeid mellom Norsk Gjenvinning Offshore AS (NGO) og Scomi Oiltools (Europe) Limited NUF (Scomi) primært for å ivareta forpliktelser knyttet til behandlingen av borekaks og avfallsvann generert fra BPs boreoperasjoner på Skarv-feltet i Nordland. NGO har hatt en pågående tvist med Scomi i forhold til forståelse av avtalen og gjennomføringen av prosjektet. Forholdet har vært oppe til voldgift hvor dom forelå mars 2014, og Norsk Gjenvinning Offshore AS er tilkjent MNOK 40 pluss renter og saksomkostninger. Per 31.12.2017 er MNOK 9,0 balanseført som andre fordringer (2016: 9,4), se note 16.

25 Andre finansielle eiendeler og -forpliktelser

31.12.

(NOK'000)

	2017		2016	
	Eiendel	Forpliktelse	Eiendel	Forpliktelse
Rentebytteavtale - kontantstrømsikring	-	9 318	-	24 885
Valutaterminkontrakter	-	13 899	2 639	-
Metallderivater	-	2 116	942	-
Sum balanseførte verdier	-	25 334	3 581	24 885
Herav langsiktige poster	-	9 318	-	24 885
Herav kortsiktige poster	-	16 015	3 581	-

Hele den virkelige verdien av sikringsinstrumenter er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder.

Rentebytteavtaler

2017

Hovedstol (NOK'000)	Valuta	Start dato	Forfallsdato	Fastrente	MTM (NOK'000)
240 000	NOK	12.01.2015	10.01.2018	2,987 %	(161)
360 000	NOK	12.10.2015	10.01.2018	2,987 %	(263)
900 000	NOK	10.07.2017	10.07.2019	1,355 %	(5 762)
500 000	NOK	10.01.2018	10.01.2019	1,360 %	(3 133)
2 000 000					(9 318)

2016

Hovedstol (NOK'000)	Valuta	Start dato	Forfallsdato	Fastrente	MTM (NOK'000)
320 000	NOK	10.07.2014	10.07.2017	2,899 %	(3 024)
480 000	NOK	12.10.2015	10.07.2017	2,899 %	(4 522)
240 000	NOK	12.01.2015	10.01.2018	2,987 %	(4 743)
360 000	NOK	12.10.2015	10.01.2018	2,987 %	(7 091)
900 000	NOK	10.07.2017	10.07.2019	1,355 %	(3 931)
500 000	NOK	10.01.2018	10.01.2019	1,360 %	(1 575)
2 800 000					(24 885)

Påløpt rente på derivat er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Selskapet benytter rentebytteavtaler for å bytte flytende margin på lån til fastrente. Rentebytteavtalen bytter flytende 3 m NIBOR med fast rente som vist i tabellen over. Den flytende rentesatsen var 0,81% per 29.12.2017 (2016: 1,17 % p.a.). Gevinster og tap av sikringsinstrumentet er ført i utvidet totalregnskap. Lånets margin (5,25%) kommer i tillegg til fastrenten.

Valutaterminer

Valutaterminer benyttes for å redusere eksponering mot valutasvingninger knyttet til konsernets kontantbeholdning. Gevinst og tap (netto) på sikringsinstrument inngår som del av finanskostnad (note 10).

Metallderivater

Metallderivater holdes for handelsformål. Gevinst og tap (netto) inngår i andre gevinster og tap (note 9).

Vurdering til virkelig verdi

Tabellen under viser finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, presentert etter verdsettelsesmetode.

31.12.2017 (NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler/forpliktelser (-) til virkelig verdi over resultatet				
Valutaterminer	-	(13 899)	-	(13 899)
Metallderivater	-	(2 116)	-	(2 116)
Derivater benyttet til sikringsbokføring				
Rentesikring	-	(9 318)	-	(9 318)

31.12.2016 (NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler/forpliktelser (-) til virkelig verdi over resultatet				
Valutaterminer	-	2 639	-	2 639
Metallderivater	-	942	-	942
Derivater benyttet til sikringsbokføring				
Rentesikring	-	(24 885)	-	(24 885)

Det var ingen overføringer mellom nivåene i løpet av året. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte derivater) fastsettes ved å benytte bankens beregnede verdi på instrumentet (MTM-verdi). Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. De ulike nivåene er definert som følger;

(a) Finansielle instrumenter på nivå 1

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er markedspris på balansedagen. Et marked betraktes som aktivt dersom markedskursene er tilgjengelige enkelt og regelmessig fra en børs, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs.

(b) Finansielle instrumenter på nivå 2

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC-derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert på nivå 2.

(c) Finansielle instrumenter på nivå 3

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert på nivå 3.

Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- Notert markedspris eller tilbudt pris for tilsvarende instrumenter.
- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta. Ved beregning av nåverdi er det benyttet balansedagens relevante rente.

26 Ikke-kontrollerende eierinteresse

Konsernet har kontroll over 3 selskaper hvor det foreligger ikke-kontrollerende eierinteresser.

(NOK'000)	Forretnings- kontor	Ikke-kontrollerende eierinteresse	Andel av resultat	Akkumulert eierinteresse 31.12
Isekk AS	Oslo	45 %	7 666	8 928
Østfold Gjenvinning AS	Fredrikstad	34 %	308	5 910
R3 Entreprenør Holding AS	Oslo	18,75 %	955	6 689
Sum			8 930	21 527

R3 Entreprenør Holding AS kontrollerer 100% av R3 Entreprenør AS. Presenterte beløp gjelder underkonsernet R3 Entreprenør Holding AS med datter (R3 gruppen). Alle beløp er etter eliminerings i underkonsernet, før eliminering av transaksjoner med øvrige konsernselskaper.

Utbytte

Det har i 2017 blitt utbetalt ett utbytte fra iSekk AS på NOK 11 900 tusen (2016: NOK 6 126 tusen), hvorav NOK 5 355 tusen (2016: NOK 2 757 tusen) har blitt utbetalt til ikke-kontrollerende eierinteresse. Utbytte til ikke-kontrollerende interesse er presentert under kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter.

Overordnet finansiell informasjon 2017

(NOK'000)	iSekk AS	Østfold Gjenvinning AS	R3 Gruppen
Resultatverdier 2017			
Omsetning	93 141	38 625	227 237
Årsresultat	17 036	907	5 094
Balanseverdier per 31.12.2017			
Anleggsmidler	2 381	15 985	26 950
Omløpsmidler	32 602	9 232	56 466
Sum eiendeler	34 983	25 217	83 416
Egenkapital	19 900	16 787	40 439
Langsiktig gjeld	310	2 724	2 896
Kortsiktig gjeld	14 773	5 707	40 080
Sum egenkapital og gjeld	34 983	25 217	83 416
Kontantstrøm 2017	6 420	4 521	-5 015

Overordnet finansiell informasjon 2016

<i>(NOK'000)</i>	iSekk AS	Østfold Gjenvinning AS	R3 Gruppen
Resultatverdier 2016			
Omsetning	80 323	38 419	227 694
Årsresultat	11 862	-520	4 174
Balanseverdier per 31.12.2016			
Anleggsmidler	2 261	17 522	30 525
Omløpsmidler	24 968	5 791	53 187
Sum eiendeler	27 228	23 313	83 711
Egenkapital	14 790	15 720	37 706
Langsiktig gjeld	717	2 221	9 553
Kortsiktig gjeld	11 721	5 372	36 452
Sum egenkapital og gjeld	27 228	23 313	83 711
Kontantstrøm 2016	6 520	-1 978	13 728

27 Eiendeler holdt for salg

Konsernhet har en eiendelsportefølje hvor det løpende vurderes strategiske- og finansielle muligheter for å optimalisere verdien på konsernets eiendomsmasse, herunder vurderinger av potensielle salg- og tilbakeleie transaksjoner. Eiendommene er strukturert i fem individuelle aksjeselskaper og det er forventet at potensielle transaksjoner vil gjennomføres gjennom salg av alle aksjer i hvert av selskapene. Hvert av de fem selskapene har operasjonelle utleieavtaler med Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer.

På tidspunkt for avleggelse av dette årsregnskapet er NOK 207 millioner av balanseførte eiendeler knyttet til varige driftsmidler og tilhørende utsatt skatt fordel presentert som eiendeler holdt for salg i oppstillingen av finansiell posisjon, da det er ansett som høyst sannsynlig at eiendelene vil bli solgt i nåværende stand i løpet av de neste tolv måneder. Selskapene har eiendeler i form i varige driftsmidler og tilhørende skatteposisjoner som vil avgå ved ett eventuelt salg. For ytterligere detaljer knyttet til eiendelene se note 13 for varige driftsmidler og note 11 for skatteposisjoner.

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Varige driftsmidler	199 368	0
Utsatt skatt fordel	7 980	0
Eiendeler holdt for salg	207 348	0

Konsernet har etter balansendagen inngått salgavtaler knyttet til samtlige av eiendommene som er klassifisert som holdt for salg, se note 29 for ytterligere detaljer.

28 Virksomhetssammenslutninger

Det var ingen virksomhetssammenslutninger i regnskapsåret som sluttet 31. desember 2017.

Virksomhetssammenslutning - 2016

7. juni 2016 (oppkjøpstidspunktet) fikk konsernet kontroll over Sortera Norge AS gjennom ett kjøp av alle utestående aksjer i selskapet. Oppkjøpet ble gjennomført primært for å styrke vår posisjon i markedet for avfallssekker.

Ett totalt vederlag på TNOK 12 512 ble avtalt og gjort opp ved kontantbetaling. Vederlaget bestod av en nedbetaling av eksisterende aksjonærlån i selskapet og betaling for de utestående aksjene i selskapet. Kontantstrømeffekten er inkludert i linjen Kjøp av datterselskap og tilknyttede selskap, netto etter fratrekk for kontanter og kontantekvivalenter tatt over som del av transaksjonen (TNOK 261).

Utgifter pådratt i forbindelse med oppkjøpet er kostnadsført og inngår med TNOK 427 i regnskapslinjen andre driftskostnader.

Oppkjøpet er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden hvor identifiserbare eiendeler og gjeld er målt til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Utsatt skatt fordel er målt til nominell verdi.

(NOK'000)	Kjøpsprisallokering
Utsatt skattefordel	4 374
Varige driftsmidler	11 273
Andre fordringer (langsiktig)	391
Varelager	434
Kundefordringer og andre fordringer	3 460
Kontanter og kontantekvivalenter	261
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	(3 069)
Leasing forpliktelse	(11 040)
Netto identifiserte eiendeler	6 085
Goodwill	6 427
Vederlag	12 512

Innregnet goodwill reflekterer de forventede synergiene fra å kombinere driften av Sortera Norge med Divisjon Gjenvinnings aktiviteter i Oslo. Virkelig verdi av fordringene på oppkjøpstidspunktet ble vurdert til TNOK 3 851. Dette samsvarer med brutto fordringer på oppkjøpstidspunktet (TNOK 4 112) fratrasket forventede tap (TNOK 261). Goodwill som følger av transaksjonen er ikke skattemessig fradragsberettiget.

Oppkjøpt virksomhet bidrog med inntekter på TNOK 12 373 og ett tap på TNOK 1 087 fra oppkjøpstidspunktet frem til 31. desember 2016. Dersom virksomhetssammenslutningen hadde vært gjennomført 1. januar 2016 så hadde konsolidert proforma salgsinntekt og tap for året som sluttet 31. desember 2016 vært henholdsvis TNOK 4 004 605 og TNOK 87 266.

29 Hendelser etter balansedagen

Konsernet har etter balansedagen inngått to avtaler for salg av en eiendomsportefølje som ligger i fem heleide datterselskaper. Estimert netto vederlag for salgene er NOK 706 millioner, hvorav NOK 71 millioner knytter seg til salg av Hegstadmoen 7 AS og NOK 635 millioner knytter seg til salget av Øra Eiendom Utvikling AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS og Bingsa AS. Hver av selskapene som selges har operasjonelle utleiekontrakter med Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer. Årlig leie for eiendommene i 2018 er NOK 53,5 millioner.

De relaterte balanseverdiene er per 31. desember 2017 presentert som eiendeler holdt for salg i konsolidert oppstilling av finansiell posisjon. Se note 27 for ytterligere detaljer knyttet til eiendelene klassifisert som holdt for salg.

Konsernets leide gjenvinningsanlegg på Alnabru i Oslo hadde en brann i mars 2018. Konsernet har en fullrisikoforsikring på varige driftsmidler og maskiner, samt en 24 måneders avbruddsforsikring med Tryg Forsikring. Bygningen er forsikret av utleier. Konsernets forsikring har en egenandel på NOK 2 millioner og en venteperiode på 20 dager. De foreløpige konklusjoner er at brannen ikke er forventet å ha en vesentlig negativ finansiell effekt på Konsernet.

Konsernet har inngått avtale om å kjøpe resterende eierandel i Isekk AS (45%), ett deleid datterselskap. Se note 26 for ytterligere informasjon knyttet til ikke kontrollerende eierinteresse i selskapet.

Årsregnskap morselskap

Oppstilling av totalresultat	64
Balanse (eiendeler)	65
Balanse (egenkapital og gjeld)	66
Kontantstrømoppstilling	67
Noter til morselskapets årsregnskap	68
Regnskapsprinsipper	68
Note 1 Datterselskap	70
Note 2 Mellomværende med foretak i samme konsern	70
Note 3 Egenkapital	70
Note 4 Aksjekapital og aksjonærinformasjon	70
Note 5 Skatt	71
Note 6 Driftskostnader	72
Note 7 Finansinntekter og finanskostnader	72
Note 8 Finansiell risikostyring og derivater	73
Note 9 Fordringer og gjeld	74
Note 10 Transaksjoner med nærstående parter	75
Note 11 Finansielle instrumenter etter kategori	75
Note 12 Kontanter og kontantekvivalenter	76
Note 13 Garantier	76
Erklæring til årsrapporten for VV Holding AS	77
Uavhengig revisors beretning	78
Vedlegg 1 – Alternative resultatmål	83

OPPSTILLING AV TOTALRESULTAT 1.1-31.12

(NOK'000)	Note	2017	2016
Annen driftskostnad	6	1 091	3 199
Driftsresultat		(1 091)	(3 199)
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	7, 10	92 017	94 658
Annen finansinntekt	7	1	12
Rentekostnad til foretak i samme konsern	7, 10	11 772	10 928
Annen finanskostnad	7	181 582	185 706
Ordinært resultat før skattekostnad		(102 428)	(105 163)
Skattekostnad	5	(23 369)	(22 156)
Årsresultat		(79 058)	(83 007)
Kontantstrømsikring etter skatt	5, 8	11 738	25 813
Årets totalresultat		(67 321)	(57 193)
Overført til/fra(-) annen egenkapital		(67 321)	(57 193)
Sum overføringer		(67 321)	(57 193)

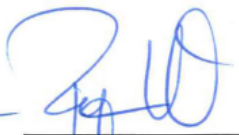

BALANSE 31.12

EIENDELER			
<i>(NOK'000)</i>	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	5	13 801	10 489
Sum Immaterielle eiendeler		13 801	10 489
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	1	1 399 982	1 386 416
Lån til foretak i samme konsern	2, 9, 11	1 157 950	1 245 233
Sum finansielle anleggsmidler		2 557 933	2 631 649
Sum anleggsmidler		2 571 734	2 642 138
Fordringer			
Fordringer på konsernselskaper	2, 9	70 556	197 906
Andre fordringer	9, 11	183	-
Sum fordringer		70 739	197 906
Kontanter og kontantekvivalenter	11, 12	1 145	1 281
Sum omløpsmidler		71 884	199 188
Sum eiendeler		2 643 619	2 841 326

BALANSE 31.12**EGENKAPITAL OG GJELD**

(NOK'000)	Note	2017	2016
Egenkapital			
Aksjekapital	3, 4	45 348	45 348
Overkurs	3	330 011	330 011
Annen innskutt egenkapital	3	14 768	17 429
Annen egenkapital	3	(243 688)	(176 367)
Sum egenkapital		146 439	216 421
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til foretak i samme konsern	2, 9, 11	158 927	147 154
Obligasjonslån	9, 11	2 216 728	2 204 711
Derivater	8, 11	9 318	24 885
Sum annen langsiktig gjeld		2 384 973	2 376 751
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	9, 11	6	176
Betalbar skatt	5	3 339	3 339
Lån	9, 11	35 884	39 166
Gjeld til konsernselskaper	2, 9	70 556	202 906
Annen kortsiktig gjeld	9	2 421	2 566
Sum kortsiktig gjeld		112 206	248 154
Sum gjeld		2 497 179	2 624 905
Sum egenkapital og gjeld		2 643 619	2 841 326

Lysaker 20. mars 2018

 Ole Enger Styrets leder	 Erik Osmundsen Administrerende direktør	
 Per-Anders Hjort Styrets nestleder	 Reynir Kjær Indahl Styremedlem	 Christian Melby Styremedlem
 Yngve Longva Moland Styremedlem	 Lasse Stenskrøgg Styremedlem	 Cecilie Skaug Styremedlem

KONTANTSTRØMOPPSTILLING 1.1-31.12

(NOK'000)	Note	2017	2016
Resultat før skattekostnad		(102 428)	(105 163)
Justert for:			
Finansposter uten kontanteffekt		(71 510)	(70 780)
Poster klassifisert som investerings- eller finansierings aktiviteter	7	172 071	172 894
Endring i andre fordringer	9	(183)	122
Endring i leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld		(315)	2 679
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		(2 365)	(248)
Netto inn-/utbetaling (-) på konsernbidrag fra/til datterselskaper	2	-	76 360
Netto inn-/utbetaling (-) på lånefordring konsernselskap	9	179 300	95 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		179 300	171 360
Netto inn-/utbetaling (-) på konsernbidrag fra/til morselskap	2	(5 000)	1 841
Gjeldsrelaterte kostnader		(3 217)	-
Utbetaling av renter		(168 854)	(172 894)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(177 071)	(171 054)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		(136)	59
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1.1.		1 281	1 223
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.		1 145	1 281

Noter til morselskapets årsregnskap

Regnskapsprinsipper

Regnskap

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens bestemmelser om forenklet IFRS gitt i egen forskrift (Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder, kapittel 4, fastsatt av Finansdepartementet 21. januar 2008) til norsk regnskapslovs § 3-9 5. ledd.

Struktur

Selskapet ble kapitalisert opp for å kunne gjennomføre oppkjøp av aksjene i Veolia Miljø AS og Veidekke Gjenvinning AS, med virkning fra henholdsvis 01.04.2011 og 01.07.2011. Veidekke Gjenvinning AS ble senere solgt til Norsk Gjenvinning AS til kostpris og fusjonert. Veolia Miljø AS endret senere navn til Norsk Gjenvinning Norge AS. Etter dette har det kun blitt gjennomført enkelte mindre strukturelle endringer.

Resultatregnskap

Prinsipp som fravikes

IAS 10 nr. 12 og 13 og IAS 18 nr. 30 fravikes slik at utbytte og konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

I henhold til IFRS 8 og IAS 33 velger selskapet å ikke vise henholdsvis segmentinformasjon og resultat per aksje.

Selskapet velger å ikke ha med egen oppstilling over endringer i egenkapitalen, men viser endringene i egen note.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Dersom endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Aksjer i datterselskap

Datterselskaper er selskaper der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn.

Fordringer

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av dette er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Sikring

Selskapet bruker rentebytteavtaler for å sikre fremtidige rentebetalinger på langsiktig gjeld. Regnskapsmessig klassifiseres rentebytteavtalene som sikringsinstrumenter. Endringen i virkelig verdi regnskapsføres over utvidet resultat.

Gjeld

Langsiktig gjeld regnskapsføres til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader når utbetalingen finner sted. I etterfølgende perioder regnskapsføres gjeld til amortisert kost.

Avsetninger

Selskapet regnskapsfører avsetninger og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelses størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og

skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Skattereduksjon ved avgitt konsernbidrag, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres som reduksjon av balanseført beløp på investering i datterselskap, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt, og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt). Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet regnskapsføres til nominelt beløp.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 1 Datterselskap

VV Holding AS eier 100 % av aksjene i Norsk Gjenvinning Norge AS. Det er ingen begrensninger på stemmerett og stemmerett tilsvarer eierandel.

(NOK'000)	Egenkapital siste år	Årsresultat siste år	Balanseført verdi
Norsk Gjenvinning Norge AS	447 704	114 712	1 399 982

Note 2 Mellomværende med foretak i samme konsern

VV Holding AS har avgitt ett lån til datterselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS og tatt opp ett lån fra morselskapet VV Holding II AS. Lånene er etterprioritert og vil ikke bli betalt før låntager har oppfylt alle betalingsforpliktelser ovenfor andre ikke-etterprioriterte kreditorer.

(NOK'000)	2017	2016
Finansielle anleggsmidler		
Lån til Norsk Gjenvinning Norge AS	1 157 950	1 245 233
Sum	1 157 950	1 245 233
Annen langsiktig gjeld		
Lån fra VV Holding II AS	158 927	147 154
Sum	158 927	147 154
Fordringer på konsernselskap		
Fordring på konsernbidrag	70 556	197 906
Sum	70 556	197 906
Gjeld til konsernselskap		
Skyldig konsernbidrag	70 556	202 906
Sum	70 556	202 906

Note 3 Egenkapital

Det har i 2017 vært følgende endring i egenkapitalen:

(NOK'000)	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Balanseført verdi 1.1	45 348	330 011	17 429	(176 368)	216 421
Årets resultat	-	-	-	(79 058)	(79 058)
Årets utvidede resultat	-	-	-	11 738	11 738
Mottatt konsernbidrag	-	-	8 908	-	8 908
Avgitt konsernbidrag	-	-	(11 569)	-	(11 569)
Balanseført verdi 31.12	45 348	330 011	14 768	(243 688)	146 439

Note 4 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Selskapet inngår i konsernet POS Holding AS. Konsernregnskapet vil bli utlevert ved henvendelse til konsernets forretningskontor i Oslo (adresse Lysaker Torg 35, PB 567 Skøyen, 0214 Oslo, telefon 22 12 96 00).

Aksjekapitalen på kr. 45 347 900 består av 453 479 aksjer á kroner 100. Alle aksjer har like rettigheter, og alle aksjer er eid av VV Holding II AS.

Note 5 Skatt

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel (NOK'000)	2017	2016
Midlertidige forskjeller		
Oppstartskostnader lån	18 272	30 289
Rentesikring (ikke resultatført endring utsatt skatt)	(9 318)	(24 885)
Netto midlertidige forskjeller	8 954	5 404
Underskudd til fremføring	(68 961)	(49 107)
Grunnlag for utsatt skatt	(60 008)	(43 703)
Utsatt skatt fordel i balansen, 23/24%	(13 802)	(10 489)
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt (NOK'000)	2017	2016
Resultat før skattekostnad	(102 428)	(105 163)
Permanente forskjeller	-	2 430
Endring av underskudd til fremføring	19 854	(107 224)
Endring i midlertidige resultatforskjeller med påvirkning på skattepliktig inntekt	12 017	12 050
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	(70 556)	(197 906)
+/- Mottatt/avgitt konsernbidrag	70 556	197 906
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	-	-
Fordeling av skattekostnaden (NOK'000)	2017	2016
Betalbar skatt på årets resultat	-	-
For mye, for lite avsatt i fjor	-	3 339
Sum betalbar skatt	-	3 339
Endring i utsatt skatt	(3 313)	32 917
Skatteeffekt av ikke resultatført konsernbidrag	(16 228)	(49 477)
Korreksjon for skatt på direkte balanseførte forskjeller (rentesikring) som inngår i beregningen av utsatt skatt	(3 829)	(8 936)
Skattekostnad (- inntekt)	(23 369)	(22 156)
Avstemming av årets skattekostnad (NOK'000)	2017	2016
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	(102 428)	(105 163)
Beregnet skatt 24/25%	(24 583)	(26 291)
Skattekostnad i resultatregnskapet	(23 369)	(22 156)
Differanse	(1 213)	(4 135)
Differansen består av følgende:		
24/25% av permanente forskjeller	-	608
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	507	188
Endring utsatt skatt knyttet til derivat	3 829	8 936
Skattekostnad i årets totalresultat	(3 829)	(8 936)
Andre forskjeller	706	3 339
Sum forklart differanse	1 213	4 135

Avstemming av årets skattekostnad i årets totalresultat	2017	2016
Kontantstrømsikring før skatt	15 567	34 750
Skattekostnad	3 829	8 936
Kontantstrømsikring etter skatt	11 738	25 813

Betalbar skatt i balansen (NOK'000)	2017	2016
Betalbar skatt fra tidligere år	3 339	3 339
Betalbar skatt i balansen	3 339	3 339

Note 6 Driftskostnader

Selskapet har ingen ansatte. Datterselskapet, Norsk Gjenvinning Norge AS, utfører administrasjonstjenester for selskapet. Selskapets resultatregnskap er ikke belastet for disse tjenestene.

Daglig leder mottar ikke lønn fra selskapet.

Siden selskapet ikke har ansatte er selskapet ikke pliktig til å ha tjenstepensjonsordning i henhold til lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva) (NOK'000)	2017	2016
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	305	70
Andre attestasjonstjenester	-	34
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med likningspapirer)	412	251
Sum godtgjørelse til revisor	717	355

Note 7 Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter (NOK'000)	2017	2016
Renteinntekt fra andre foretak i samme konsern	92 017	94 658
Annen renteinntekt	1	12
Sum finansinntekter	92 018	94 670

Finanskostnader (NOK'000)	2017	2016
Rentekostnad til andre foretak i samme konsern	11 772	10 928
Annen rentekostnad	177 599	185 134
Annen finanskostnad	3 983	573
Sum finanskostnader	193 354	196 635

Note 8 Finansiell risikostyring og derivater

Valutarisiko

Selskapet har ikke transaksjoner i utenlandsk valuta og har ingen valutarisiko.

Likviditetsrisiko

Selskapet har begrenset likviditetsrisiko. Virksomheten følger aktivt opp sin likviditetsstyring gjennom budsjetter og løpende prognoser. Konsernets langsiktige finansieringsbehov er dekket gjennom obligasjonslån og langsiktig konserngjeld. Obligasjonslånet forfaller i sin helhet 10. juli 2019.

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovedsak ved transaksjoner med kunder og innskudd i bank. Ansvaret for kredittstyring er sentralisert og rutiner er forankret i virksomhetens kvalitetssystem. Selskapet har ingen eksterne kunder.

Renterisiko

Selskapet er eksponert for endringer i rentemarkedet da konsernet har betydelig rentebærende gjeld. For å redusere effekten av svingninger i renten er det blitt inngått rentebytteavtaler med varighet på 1-2 år.

Rentebytteavtaler

For å begrense renterisikoen har selskapet inngått rentebytteavtaler. Den nominelle hovedstolen på utestående rentebytteavtaler pr. 31. desember 2017 var TNOK 2 000 000 (2016: TNOK 2 800 000).

Forfallsdato på rentebytteavtaler er;

- 10. januar 2018 for nominell hovedstol TNOK 600 000,
- 10. januar 2019 for nominell hovedstol TNOK 500 000 og
- 10. juli 2019 for nominell hovedstol TNOK 900 000.

Pr. 31. desember 2017 var den faste renten 2,987% for rentebytteavtalen som forfaller 10. januar 2018, 1,360% for rentebytteavtalen som forfaller 10. januar 2019 og 1,355% for rentebytteavtalen som forfaller 10. juli 2019. De flytende rentesatsene (3M Nibor) var 0,81 % 29.12.2017 (2016: 1,17 %) p.a. Gevinster og tap av sikringsinstrumentet er ført i utvidet resultatregnskap.

Bokført verdi av rentebytteavtaler benyttet til kontantstrøm sikring:

(NOK'000)	2017	2016
Eiendel	-	-
Forpliktelse	9 318	24 885

Hele den virkelige verdien av sikringsinstrumenter er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder.

Note 9 Fordringer og gjeld

(NOK'000)	2017	2016
Kortsiktige fordringer		
Fordringer til pålydende	183	-
Kortsiktige fordringer på konsernselskap	70 556	197 906
Sum	70 739	197 906
 Langsiktige fordringer		
Lån til foretak i samme konsern (Norsk Gjenvinning Norge AS)	1 157 950	1 245 233
Sum	1 157 950	1 245 233
 (NOK'000)	2017	2016
Kortsiktige forpliktelser		
Påløpt rente obligasjonslån og rentebytteavtaler	35 335	38 707
Gjeld til kredittinstitusjoner	549	459
Leverandørgjeld	6	176
Kortsiktig gjeld til foretak i samme konsern	70 556	202 906
Annen kortsiktig gjeld	2 421	2 566
Sum	108 867	244 815
 Langsiktig gjeld		
Obligasjonslån	2 216 728	2 204 711
Gjeld til foretak i samme konsern (VV Holding II AS)	158 927	147 154
Sum	2 375 655	2 351 866

10. juli 2014, utstedte VV Holding AS et obligasjonslån med flytende rente, pålydende MNOK 2 235, som forfaller til betaling 10. juli 2019 i sin helhet. Obligasjonslånet ble notert på Oslo Børs 12. juni 2015. Renten settes kvartalsvis til tre måneders NIBOR +525 basispunkter. Innenfor gjeldende låneavtale kan VV Holding AS utstede ytterligere obligasjoner på opptil NOK 500 millioner så fremt konsernet oppfyller vilkårene knyttet til finansielle måltall i låneavtalen. Inntil fem virkedager før forfallsdato kan netto rentebærende gjeld over EBITDA ikke være større enn;

- 4.50 fra 18 måneder til 48 måneder etter utstedelsesdato
- 4.00 fra 48 måneder etter utstedelsesdato

Lån fra morselskap har forfall 8. juli 2020. Lånet beregnes med en rente på 8 % årlig som legges til lånes hovedstol.

Som del av finanseringen av konsernet har følgende selskaper stilt påkravsgaranti for obligasjonslånet og kredittfasiliteter, Norsk Gjenvinning Norge AS, Norsk Gjenvinning AS, Norsk Gjenvinning Industri AS, Norsk Gjenvinning Metall AS, Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS, Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, Norsk Gjenvinning Downstream AS, NG Vekst AS, Norsk Makulering AS, Bingsa AS, Hegstadmoen 7 AS, Opphaugveien 6 AS, Taranrødveien 85 AS, Øra Eiendom Utvikling AS, Humlekjær & Ødegaard AS, Norsk Gjenvinning M3 AS, Løvaas Transportfirma AS og Nordisk Återvinning Service AB.

Det er stilt sikkerhet i aksjer, varige driftsmidler, varelager, kundefordringer, mellomværende med selskap i samme konsern og tilhørende rettigheter. Hver klasse av eiendeler er pantsatt for MNOK 3 500.

Note 10 Transaksjoner med nærstående parter

Selskapet har inngått en avtale med datterselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS for leie av administrativt tjenester. Selskapet er ikke belastet for dette i 2017. Selskapet har inn- og utlån med selskaper i samme konsern. Disse lånene belastes med 8 % rente.

Transaksjoner med nærstående <i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Renter ved utlån	92 017	94 658
Renter ved innlån	11 772	10 928

Note 11 Finansielle instrumenter etter kategori

31.12.2017 <i>(NOK'000)</i>	Lån og fordringer	Derivater benyttet for sikringsformål
Eiendeler		
Utlån	1 157 950	-
Andre fordringer	70 739	-
Kontanter og kontantekvivalenter	1 145	-
Sum eiendeler	1 229 835	-
Forpliktelser		
Lån	2 411 539	-
Derivater	-	9 318
Leverandørgjeld og annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	70 562	-
Sum forpliktelser	2 411 539	9 318
31.12.2016 <i>(NOK'000)</i>	Lån og fordringer	Derivater benyttet for sikringsformål
Eiendeler		
Utlån	1 245 233	-
Andre fordringer	197 906	-
Kontanter og kontantekvivalenter	1 281	-
Sum eiendeler	1 444 421	-
Forpliktelser		
Lån	2 391 032	-
Derivater	-	24 885
Leverandørgjeld og annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	203 219	-
Sum forpliktelser	2 594 250	24 885

Note 12 Kontanter og kontantekvivalenter

<i>(NOK'000)</i>	2017	2016
Kontanter og bankinnskudd	1 145	1 281
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttet trekkrettigheter	1 145	1 281

VV Holding AS har en ubenyttet kassakreditt på MNOK 200 per 31.12.2017.

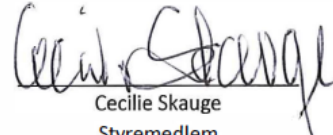
Note 13 Garantier

VV Holding AS har avgitt selvskyldnerkausjon til sikkerhet for datterselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS sine forpliktelser ovenfor Haraldrudveien 31 AS gjennom leiekontrakt 6. juli 2011.

Erklæring til årsrapporten for VV Holding AS

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til og med 31. desember 2017 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir ett rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Lysaker 20. mars 2018

 Ole Enger Styrets leder	 Per-Anders Hjort Styrets nestleder	 Erik Osmundsen Administrerende direktør
 Reynir Kjær Indahl Styremedlem	 Christian Melby Styremedlem	
 Yngve Longva Moland Styremedlem	 Lasse Stenskrog Styremedlem	 Cecilie Skauge Styremedlem

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i VV Holding AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert VV Holding AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, totalresultat og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til VV Holding AS per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet VV Holding AS per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Konsernet fikk i februar 2018 nye eiere, se beskrivelser i årsberetningen. Transaksjonen medførte verdsettelse av konsernet som blant annet omfatter goodwill og immaterielle eiendeler. Som en konsekvens har vi vært i stand til å fokusere mindre på verdiene i tilknytning til goodwill og immaterielle eiendeler i vår 2017 revisjon enn vi kunne i vår 2016 revisjon. Verdsettelse av utsatt

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Uavhengig revisors beretning - VV Holding AS

skattefordel og avsetning for miljø- og opprydningsforpliktelser ble vurdert å ha omtrent samme kompleksitet og risiko som i fjor, og har vært i fokus for vår revisjon også i 2017.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdssettelse av utsatt skattefordel

(Se også note 11)

Konsernet har en samlet balanseført utsatt skattefordel på MNOK 93.

Av dette relaterer MNOK 28 seg til underskudd til fremføring og MNOK 18 til fremføring av rentefradrag som er avskåret. Bokført verdi av utsatt skattefordel overstiger bokført egenkapital.

Konsernets mulighet til å benytte seg av utsatt skattefordel knyttet til underskudd til fremføring og avskåret rentefradrag, avhenger av konsernets evne til å generere skattepliktig overskudd i fremtiden. Fremtidige skattepliktige overskudd er beregnet basert på gjeldende strategiske planer og fremtidige budsjetter. Videre har konsernet vurdert tidspunkt for utnyttelsen av fremførbart underskudd og avskåret rentefradrag.

Vi har fokusert på verdien av utsatt skattefordel på grunn av eiendelens størrelse og fordi ledelsens vurdering baserer seg på skjønnsmessige forutsetninger.

Vi har innhentet ledelsens modell for beregning av utsatt skattefordel i konsernet. Vi har utfordret ledelsens forutsetninger knyttet til beregning av fremtidig skattepliktig inntekt. Vi fant at forutsetningene var i tråd med budsjett og strategiplaner. Vi har også utfordret ledelsens historiske treffsikkerhet ved å sammenligne fjorårets forutsetninger knyttet til fremtidige kontantstrømmer mot hva som ble oppnådd i inneværende periode. Vi fant at estimatet var rimelig sammenlignet med oppnådd resultat.

Vi har gjennomgått ledelsens modell og kontrollert at modellen beregner matematisk korrekt. Videre har vi kontrollert at modellen beregner skattepliktig inntekt per skattesubjekt, utnytter konsernbidrag for skatteplanlegging mellom konsernets enheter, og tar hensyn til konsernintern gjeld i beregning av utnyttelse av fremført rentefradrag.

Vi har vurdert at informasjonen inkludert i noter til årsregnskapet på en hensiktsmessig måte beskriver grunnlaget for å føre opp utsatt skattefordel i regnskapet og at de opplysninger regnskapsreglene krever er gitt.

Avsetning for miljø- og opprydningsforpliktelser

(Se også note 21)

Konsernet har avsetninger knyttet til miljø- og opprydningsforpliktelser på MNOK 27.

Over tid har det blitt drevet virksomhet som har medført miljømessige effekter på landområder som vil kunne kreve opprydning i fremtiden.

Miljøforpliktelser krever betydelig bruk av skjønn både med hensyn til metoden for

Vi har gjennomgått ledelsens estimat for fremtidige miljø- og opprydningsforpliktelser. Vi har vurdert selskapets informasjon om miljø- og opprydningsforpliktelser i årsregnskapet og fant at informasjonen er konsistent med kravene i regnskapsreglene.

Vi har gjennomført møter med ledelsen og konsernets juridiske avdeling hvor vi utfordret deres vurdering av

(2)

Uavhengig revisors beretning - VV Holding AS

opprydning, størrelsen på de fremtidige kontantstrømmene, reguleringsbestemmelser og mengden forurensning.

Avsetningen til miljøforpliktelser er skjønnsmessig beregnet av ledelsen og derfor et fokusområde.

avsetningene. For å vurdere om det kunne være andre forhold som burde vært medtatt i avsetningene, forespurte vi i tillegg konsernets advokatforbindelser og gjennomgikk styrereferater.

For å vurdere treffsikkerheten i tidligere års avsetninger har vi vurdert disse mot realiserede faktiske kostnader og løpende vedlikeholdskostnader. Vi fant ingen avvik av betydning.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom

(3)

Uavhengig revisors beretning - VV Holding AS

den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer

(4)

Uavhengig revisors beretning - VV Holding AS

offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

*Uttalelse om øvrige lovmessige krav**Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 20. mars 2018

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hallvard Helgetun'.

Hallvard Helgetun
Statsautorisert revisor

Vedlegg 1 – Alternative resultatmål (Alternative Performance Measures)

I årsregnskapet presenterer konsernet resultatmål som ikke er definert under IFRS. Disse måltallene er kategorisert som alternative resultatmål (APM).

APM	Definisjon	Hvorfor APM gir nyttig informasjon
Driftsresultat	Tallet fremkommer av resultatregnskap	Mye brukt mål på lønnsomhet
EBITDA	Forkortelse for resultat før avskrivninger, nedskrivninger finansinntekter, finanskostnader, inntekt fra investering i tilknyttet selskap og skatt. Tallet fremkommer direkte fra resultatregnskapet.	Mye brukt mål på lønnsomhet
Justert EBITDA	= EBITDA +/- ethvert element (positivt eller negativt) med karakter av å være engangshendelse, ikke gjentakende, ekstraordinær, uvanlig eller eksepsjonell.	Foretakets ledelse anser det justerte resultatmålet for å gi mer relevant informasjon for analyseformål og for å gjøre fremstillinger. Postene som ekskluderes anses i begrenset grad å være relevante i vurdering av historiske og fremtidige prestasjoner for virksomheten slik den er ved periodens slutt.
EBITDA før interne belastninger	= EBITDA før allokering av hovedkontorets kostnader til segmenter.	Foretakets ledelse anser det justerte resultatet målet for å gi mer relevant informasjon for vurdering av lønnsomhet i og ressursallokering til segmentene.
Netto gjeld	= langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner + kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner + pålydende obligasjonslån + påløpte renter obligasjonslån – kontanter og kontantekvivalenter	Mye brukt mål på en virksomhets gjeldsfinansiering.
Gjeldsgrad	= justert EBITDA / netto gjeld	Mye brukt mål for kapitalforvaltning.